

Албански тероризам на Косову и Метохији (КиМ), као и у општинама Прешево, Бујановац и Медвеђа, повезан са разноврсним облицима организованог криминала, представља сталну опасност за безбедност грађана и политичку стабилност не само наше земље, већ и других држава у региону.¹ Носиоци таквог деловања имају за циљ да обезбеде легализацију својих криминалних активности и стеченог богатства, да издејствују стварање Велике Албаније или Великог Косова како би заокружили територију коју сматрају албанским етничким простором и проширили своје унутрашње тржиште, те да, реципрочно својој економској снази, остваре политички утицај и учешће у највишим органима власти на овој територији. Подстицање насиља и стално произвођење нестабилности на Балкану, омогућава да се наведени сценарио што ефикасније реализује.

Успоставивши спрегу са криминалним структурама, носиоци терористичког деловања оснажили су своју политичку позицију, коју користе за притиске на целокупно албанско становништво, као и на аутохтоне албанске политичке субјекте, присиљавајући их на сарадњу и уступке. Тако се у јавности стиче утисак о потпуној хомогености албанског националног корпуса и његовом јединственом залагању за исти циљ. Међутим, иза политичко-идеолошких и националних мотива за стварање јединствене

---

¹ Иако у општини Медвеђа албанско становништво није већинско, албански екстремисти га третирају као део јединственог етничког простора.

албанске државе, независно од тога да ли се она назива Велика Албанија или Велико Косово, прикривају се интереси одређених криминалних структура, које теже да се укључе у постојеће процесе политичке и економске транзиције, односно трансформације региона у целини, те да легализују своје криминалне послове.

Албанци, посебно са Косова и Метохије, развили су осећај колективног идентитета, који је неопходан предуслов за бављење организованим криминалом. Управо је овај елемент, заснован на припадности одређеној групи, повезао албански организовани криминал са паналбанским идеалима, политиком, војним активностима и тероризмом.

Релативно универзални модел функционисања тероризма у свету, који се, по правилу, већим делом финансира из криминалних извора, приходима од шверца дроге, оружја, људи и акцизне робе, применило је, својевремено, руководство Ослободилачке војске Косова (ОВК), а сада то чине и лидери Албанске националне армије (АНА).² На тај начин, остварен је несметан и сталан прилив средстава за терористичке активности, а водеће личности ОВК и АНА, као и најгласније албанске патриоте, за кратко време, дошли су до енормног личног богатства, у условима дубоке и дуготрајне социјално-економске кризе у региону. То је додатни подстицај ширењу криминалних активности које, и даље, представљају непресушно врело тзв. прљавог новца, као основе за обезбеђивање континуитета терористичких активности и перманентно регрутовање нових бораца.

Специфичност заједничког модела унутрашњег организовања албанских терористичких и криминалних структура је поштовање принципа територијалне поделе, уз уважавање интересних сфера и зона утицаја одређених породица. Сходно томе, у свакој од наведених групација, базично чланство припада фису, односно широј породици, која је доминантно заступљена на одређеној територији.³

---

² Терористичка организација формирана крајем 1999. године, која је интензивирала оружане активности у Македонији, на КиМ и југу Србије, током 2002. године.

³ Тако, на пример, у Дреници доминирају породице Геџај, Кодра, Јашари, Селими, па је већина припадника ОВК са тог подручја потекла управо из ових породица.

Прецизна територијална и клановска подела највећег дела албанског друштва доприноси очувању традиционалног хијерархијског устројства, његове затворености и строге унутрашње дисциплине припадника, која се и данас спроводи применом обичајног закона Леке Дукађинија, или по кланском кодексу части. Претња обавезног извршења крвне освете, у случају издаје или прекршеног договора, обезбеђује потпуну заштиту извршиоцима терористичких и криминалних аката и, истовремено, представља најчешћи мотив убиства међу припадницима албанске популације.

У периоду формирања ОВК, током прве половине 1993. године, на овом подручју организовани криминал није био изражен. У циљу, пре свега, наоружавања новоформираних група, припадници ОВК са подручја Дренице и Метохије, повезујући се са својим рођацима на привременом раду у Швајцарској, Немачкој, Белгији, Шведској и другим земљама, који су били укључени и у недозвољене активности, успоставили су више канала за преношење оружја и опреме, као и финансијских средстава, за потребе терориста на Ким.

На основу тога, постигнута је чврста међусобна повезаност кључних личности албанског тероризма и носилаца организованог криминала на нашем подручју са, у великој мери, криминализованом и делом исполитизованом албанском дијаспором, која представља веома значајан фактор у функционисању спреге албанског тероризма и криминала.

Истовремено, санкције које је међународна заједница примењивала према Савезној Републици Југославији, те трговинска блокада Републике Македоније од стране Грчке, допринели су да се раније успостављени путеви шверца дроге, из Турске према западноевропском тржишту, преусмере на територију Албаније и Ким. Део прихода који су остваривали у овим незаконитим пословима, носиоци тих активности уплаћивали су у, наводно, хуманитарне фондове, из којих су финансиране активности припадника ОВК.

Од готово 900 милиона ДЕМ који су стигли на Косово и Метохију између 1996. и 1999. године, половину чини новац стечен трговином наркотицима, што је стручњаке Интерпола, у децембру 2000. године, упутило на закључак да су активности

прикупљања средстава за Космет и ОВК коришћене за прање нелегално зарађеног новца.

Канале за илегално транспортуовање дроге, ОВК није користила само као начин да се хероин пребаци у Европу, ради стицања огромног профита, већ и за убацивање оружја на Балкан. Дрога је директно размењивана за оружје, или је оно куповано новцем зарађеним од трговине наркотицима у Албанији, БиХ, Хрватској, на Кипру, Италији, Црној Гори, Швајцарској и у Турској.

Лист "Washington times" је, 1999. године, објавио тврђу америчких агената за борбу против дроге да је ОВК повезана са проширеном мрежом организованог криминала, чији је центар у Албанији. Документи које они поседују, указују да се ради о једној од најмоћнијих организација за кријумчарење хероина на свету, а да се већи део профита оствареног овом нелегалном делатношћу, усмерава на куповину оружја за ОВК.

Доласком међународних снага на Ким, извршена је дезинтеграција и формална демилитаризација ОВК, али ова организација ни до данас није прекинула своје деловање. Део састава преусмерио је активности на политички план, кроз странке Демократска партија Косова (ДПК)⁴ и Алијанса за будућност Косова (АБК)⁵, а око 10.000 припадника обухваћено је трансформацијом ОВК у Косовски заштитни корпус (КЗК) и Косовску полицијску службу (КПС). С обзиром да ревитализација привредних активности, као јединог легалног извора зараде за становништво, није адекватно спроведена, значајан број терориста наставио је да производи насиље, бавећи се криминалом.

Формирање АНА, као терористичке организације, било је утолико лакше што су њено организационо и оперативно језгро чинили водећи припадници бивше ОВК, определjeni да финализују раније зацртане циљеве и заврше етничко чишћење Косова и Метохије, као и других, наводно, албанских територија.

---

⁴ Странка, углавном, окупља бивше припаднике и присталице ОВК, а на њеном челу, од оснивања, налази се Хашим Таћи. Основана је 14. октобра 1999. године, под називом Партија демократског прогреса Косова, да би садашње име добила 20. маја 2000. године, пред локалне изборе на Ким.

⁵ Основана је 2. маја 2000. године, са циљем да задовољи политичке амбиције Рамуша Харадинаја, једног од главних команданата ОВК.

При томе, АНА је организована по истом моделу као ОВК, користи идентичне методе деловања, канале за допремање оружја, па чак и исте банковне рачуне и, наводно, хуманитарне фондове у иностранству, преко којих обезбеђује значајна средства за своје активности.

Намеће се закључак да се организовани криминал на КиМ, преузимајући структуру и инфраструктуру ОВК, развијао и гранао упоредо са албанским тероризмом, те да сада представља стабилну, али и експанзивну материјално-финансијску базу албанског терористичко-сепаратистичког покрета у целини.

Јуна 2003. године, Бери Флечер, портпарол УНМИК полиције на КиМ, у изјави за медије, рекао је да је једна од највећих препрека са којом се снаге УН суочавају, дубоко укорењена албанска мафија, која користи националистичке пароле косметских Албанаца онда када то одговара њеним потребама.⁶

1. Континуитет терористичког организовања албанских екстремиста

Претензије тзв. Владе Републике Косово, на чијем челу је био Бујар Букоши, азилант у Немачкој, у вези конституисања паралелног система албанске власти на КиМ, резултирале су оснивањем Оружаних снага Републике Косово (ФАРК).⁷ У овој формацији окупили су се сепаратистички определjeni бивши официри некадашње ЈНА албанске народности, са намером да образују професионално језгро војске Косова. Иницијатива није заживела, а лидер ове групације Ахмет Краснићи убијен је, 1997. године, у Тирани.⁸

---

⁶ "Сваки пут када ухапсимо неког гангстерског лидера, он се умота у албанску заставу, а улице постану преплављене демонстрантима. Ово није друштво погођено организованим криминалом, већ друштво засновано на организованом криминалу", изјавио је Флечер.

⁷ Ова паравојна формација основана је с намером да представља нуклеус самосталних оружаних снага независног Косова.

⁸ Подаци указују да је организатор убиства Џавит Хаљити, актуелни потпредседник Владе Косова, иначе један од оснивача ОВК и кључна личност у стварању њене логистике. Присталице Ибрахима Ругове и ДСК Хаљитију приписују и убиство Тахира Земаја, другог команданта ФАРК, који је ликвидиран почетком јануара 2003. године.

С обзиром да је иницијативу за формирање ФАРК покренуо ДСК, због ривалитета међу албанским партијама, припадници ових снага, иако професионално потпуно обучени, нису остварили значајније позиције и утицај у оквиру ОВК којој се потом, састав ФАРК прикључио, међутим сукоби између припадника ове две организације постоји и даље.

Организацију ОВК основали су најекстремнији чланови Националног покрета Косова (НПК) и Народног покрета за ослобођење Косова (НПОК), тада илегалних групација, које су предводили левичарски екстремисти, припадници такозване марксистичко-лењинистичке струје.⁹

Прве оружане групе ОВК на подручју Дренице предводио је Адем Јашари, из Доњег Преказа, а чланови су били његови ближи и даљи рођаци, углавном лица склона насиљничком понашању и вршењу ситних криминалних радњи. Касније су им се придружили бивши официри ЈНА и припадници МУП-а Србије албанске народности, који су одбили лојалност држави и њеним органима, као и учесници оружаних сукоба на подручју Хрватске и Босне и Херцеговине, са стеченим ратним исткуством.

Упркос томе што иницијални састав ове организације није имао репутацију којом би привукао нове чланове, ОВК је, за релативно кратко време, успела да постигне значајну масовност. Разлог томе је, првенствено, опредељеност водећих личности албанске заједнице за отцепљење КиМ од Републике Србије, који, с обзиром на наглашене патријархалне односе, имају одлучујући утицај на своје суграђане. Готово идентичне ефекте имао је и терор, спроведен од стране локалних терористичких штабова над "индиферентним" делом албанске популације. Организујући тзв. тројке, екстремисти су посећивале предводнике фисова и претиле ликвидацијом појединих чланова оних

---

⁹ У односу на све остale политичке странке на КиМ, НПК једина има тзв. политички континуитет, с обзиром да је произашла из ранијих левичарски опредељених илегалних организација, као што су Црвени народни фронт и Народни покрет за Републику Косово, настали седамдесетих и осамдесетих година.

Што се НПОК тиче, основан је 1993. године, као илегална организација са програмским задатком "борбе против српског окупатора".

Сада су НПК и НПОК легалне партије, које имају представнике у Скупштини Косова, иако се нису одрекле свог политичког радикализма, односно заговарања стварања Велике Албаније, коришћењем свих расположивих средстава и метода.

породица које не буду дале своје представнике за јединице ОВК.¹⁰ Јачању ОВК значајно је допринео и новац од криминала, као и помоћ албанске дијаспоре.

Немачка полиција је, у марту 1999. године, установила да је пораст трговине хероином, којом се на тржишту Немачке, Швајцарске и скандинавских земаља, баве Албанци, коинцидирао са наглим јачањем ОВК. Констатовано је да се, од лако наоружане сељачке војске, каква је била неколико година раније, ОВК развила до силе од више десетина хиљада људи, опремљених ракетним бацачима, противтенковским наоружањем и пушкама АК-47.¹¹

Највећу бројност ОВК је имала током НАТО бомбардовања, када је под оружјем окупила преко 20.000 припадника. Формиране су бригаде које су, без значајније међусобне координације, дејствовале у седам оперативних зона - Дреница, Паштрик, Дукађин, Шаља, Лаб, Неродимље и Карадак (мапе бр. 1, 2 и 3). Централна команда успостављена је доласком Агима Чекуа на чело Главног штаба, а извршено је и територијално прекомпоновање формација, што је довело до укидања зоне Неродимље.

Трансформацијом ОВК, око 5.000 њених чланова остало је у војним структурама, под надзором међународних снага, углавном у редовима КЗК.¹² С обзиром да је КЗК преузео Главни штаб ОВК, на челу са Агимом Чекуом, али и готово комплетан командни састав ОВК, намеће се закључак да је формација задржала и сачувала организационо и оперативно језgro ОВК (мапа бр. 4).¹³ Ангажовањем тих лица, бивших терориста који су,

---

¹⁰ Постојала је и могућност да се учешће у јединицама ОВК "откупи", исплаћивањем од 2 до 5 хиљада ДЕМ локалном команданту ОВК, наводно за потребе организације, иако је значајан део тих средстава завршавао у приватним цеповима.

¹¹ "The Times", 24. март 1999. године, текст под називом "Новац од дроге повезан је са косовским побуњеницима", аутори су дописници из Бона Роџер Бојс и Еске Рајт.

¹² Ова формација је основана од стране мисије УН на КиМ, као "услужна агенција за хитне интервенције". За попуњавање првобитно планираних 3.052 места, у оквиру активног, и 2.000 припадника, такозваног пасивног састава КЗК, конкурисало је 17.348 бивших чланова ОВК и 2.923 цивилна лица.

¹³ Тадашње албанско руководство покушало је да прејудицира улогу КЗК, уносећи у његов назив пријев *mbrojtje*, који има двојако значење - *заштитни и одбрамбени*, због чега међународни представници инсистирају на употреби назива на енглеском језику (Kosovo Protection Corps), који не поставља такву недоумицу.

у оквиру легалне институције, наставили да се обучавају и стручно усавршавају, саставу КЗК је дата могућност да, кроз обуку и инструктажу, као и непосредним учешћем у акцијама, пружа кадровску и логистичку помоћ касније насталим албанским терористичким и већ постојећим криминалним организацијама.

Убрзо након формирања КЗК, у извештају ОЕБС, новембра 1999. године, наведено је да постоје подаци према којима су поједине злочине и злостављања становништва починили припадници КЗК, што су, 2003. године, потврдили и представници УН на Ким, наводећи да су упознати са чињеницом директне умешаности поједињих припадника КЗК у терористичке акте почињене у овом региону.¹⁴

Поред политичких мотива, на формирање Ослободилачке војске Прешева, Медвеђе и Бујановца (ОВПМБ) и Ослободилачке националне армије (ОНА), које су биле задужене за покретање оружаних акција на територији југа Србије и западне Македоније, крајем 1999. године, утицала је и потреба албанских терористичких лидера да, на тај начин, каналишу активност великог броја незапослених припадника ОВК. У наведеним организацијама, команду су преузеле личности из локалног миљеа, које су кроз ОВК прошлије војну обуку и стекле потребно искуство.

Средином 2003. године, припадници УН полиције на Ким констатовали су да је, од новембра 2000. године, почело ширење активности албанских екстремистичких група на југ Србије и север Македоније, при чему се територија Ким користи као уточиште и база из које се спроводе ове дестабилизујуће операције.

Примењиван је истоветан, у основи криминалан начин врбовања припадника на терену, у настојању да се јавност увери да бројност чланства одговара количини њиховог национал-патриотизма. Криминално понашање припадници ових организација испољавали су и приликом насиљног одузимања имовине од грађана, нарочито

---

¹⁴ "The Halifax Herald Limited", од 2. јуна 2003. године, аутор текста Скот Тејлор.

транспортних возила и луксузних аутомобила, наводно за потребе "ослободилачке борбе".¹⁵

Током 2001. године, интензивирани су оружани сукоби албанских терориста са снагама безбедности на југу Србије, планирани и логистички подржани од стране поједињих чланова команде КЗК, са седиштем у Гњилану.¹⁶ Такође, међу терористима у ОВПМБ идентификовано је и више припадника КЗК, који су били ангажовани на извођењу конкретних терористичких акција.

Командант ОВПМБ био је Шефкет Муслији, до тада локални криминалац, са штабом у Добросину, док су регионални штабови били лоцирани у месту Чар, где је командант био Мухамет Цемаиљи, звани "Робељи", те у Брезници, под командом Ридвана Ђазимија, званог "Леши". Значајније концентрације терориста постојале су и у Муховцу, Кончуљу и области Великог и Малог Трновца.

За активности ОВПМБ, као и ОНА, регионална команда и оперативни састав КЗК обезбеђивали су целокупну логистику, тако што су припадници КЗК на територији Ким вршили регрутацију нових чланова тих организација, затим њихову обуку и тајно пребацивање на кризна подручја.

Иако су имали обавезу да снагама КФОР предају сво расположиво наоружање, припадници КЗК су сачували значајан део тог арсенала и уступили га на коришћење терористима из ОВПМБ и ОНА. Ово оружје нашло се и на илегалном тржишту на Ким, што је додатно допринело интензивирању свих облика криминалних активности у региону.

Активности ОВПМБ финансиране су, већим делом, нелегалном трговином цигаретама и дрогом, на релацији између Грчке, Македоније, Ким и Црне Горе, посредством више легално

---

¹⁵ Крајем јануара 2001. године, ОУП Бујановац је поднео кривичну пријаву за кривично дело разбојништво и разбојничка крађа, против Љирима Јакупија, званог "Нацист", члана штаба ОВПМБ за Бујановац, због насиљничког понашања, отимачина и уцена богатијих супародника.

¹⁶ Међу њима је био и Шаћир Шаћири, пореклом из Ораовице, код Прешева, тадашњи заменик команданта 6. регионалне територијалне групе КЗК, док је Јунуз Муслији, из Бујановца, био официр логистике поменуте зоне. Активности ОНА у западној Македонији организовао је Даут Харадинај, који је, током 2001. године, обављао дужност команданта 3. регионалне територијалне групе КЗК.

регистрованих фирмса овог подручја.¹⁷ Део зараде усмераван је за финансирање неколико кампова на Ким, у којима су обучавани терористи, за куповину савременог оружја, као и за хонораре професионалних војних инструктора из поједињих западних земаља.

Оружје и војна опрема за ОВПМБ обезбеђивани су тако што су чланови организације шверцвали оружје у циљу сопствене зараде, а део су стављали на располагање организацији. Поменута роба допремана је илегалним каналима, али и преко граничних прелаза са Албанијом и Македонијом, као што су Ђенерал Јанковић, Јазинце, Ђафа Прушит, Морина и Тропоја.

Припадници ОВПМБ оружје су куповали и преко поједињих припадника КЗК, који су, са бившим члановима ОВК, формирали сопствене канале за илегалну трговину, преко територије Ким.¹⁸ Након демилитаризовања ОВПМБ, поједини њени команданти организовали су илегално пребацивање дела наоружања на територију Македоније, за потребе припадника ОНА, на чemu су неки од њих остварили знатну личну корист.¹⁹

Непосредно после демилитаризовања ОВПМБ, од стране припадника те организације, који као фиктивне избеглице са југа Србије бораве на територији Ким, настојећи да избегну евентуалну кривичну одговорност због учешћа у терористичким нападима, на подручју Гњилана је формирана Ослободилачка војска источног Косова (ОВИК).²⁰ Очекивања да ће ова формација наставити борбу за припајање Прешева, Бујановца и Медвеђе независном Косову, коју је започела ОВПМБ, нису се

---

¹⁷ Међу учесницима у овом ланцу налазе се и поједини функционери Демократске партије Албанаца, из Македоније.

¹⁸ У јеку оружаних сукоба на подручју Бујановца, од фебруара до маја 2001. године, Љирим Јакупи је, за ову организацију, од Нуредина Љуштакуа, команданта 114. бригаде, у оквиру 2. регионалне територијалне групе КЗК, набављао савремено оружје (автоматске пушке, пушкомитраљезе, "золье", тзв. нитроглицеринске топове и друго).

¹⁹ Преношење оружја преко територије Ким у Републику Македонију организовао је Мустафа Шаћири, звани "командант Шпетим", иначе заменик команданта Главног штаба ОВПМБ.

²⁰ У њеном руководећем саставу налазе се исти носиоци терористичке делатности као у ОВПМБ.

остварила, с обзиром да ова групација, до сада, није обезбедила већу масовност чланства.²¹

После званичног проглашења распуштања ОВК, октобра 1999. године, у различитим интервалима, на територији Ким су регистроване активности око 40 оружаних група Албанаца, са по 10 до 300 активних чланова, углавном из редова бивше ОВК и лица склоних вршењу криминалних радњи. Већи број ових група формиран је на иницијативу или непосредним ангажовањем Рустема Мустафе, званог "командант Реми", Фатмира Хумолија и поједињих официра КЗК, а делују под патронатом Хашима Таћија, Рамуша Харадинаја, или тзв. албанских тајних служби формираних на Ким.²²

Приоритетне активности припадника ових група у функцији су застрашивања српског становништва и етничког чишћења територије Ким, ликвидације потенцијалних сведока за евентуалне хашке оптужнице против албанских терориста и елиминације политичких противника и њихових сарадника.

Посебно су запажене активности група које се називају "Идеаљи", "Скифтери", "БИА", "Каштјела", "Велики орлови", "Црна рука", "Орлово око", "Црни орлови", "Црни тигрови", "Црне маске", "Зјари", "Акатана", "Сигурија Вендит", "Безбедност отаџбине", "Национална застава" и друге.

2. Карактеристике деловања АНА

Настојећи да се наметне као тзв. кровна организација свих албанских терористичких и сепаратистичких група у региону, АНА је, током 2003. године, интензивирала оружане активности, које прати снажна медијска пропаганда.

Ова организација је основана крајем 1999. године, али се значајније експонирала у другој половини 2001. године.

---

²¹ По истом сценарију и са сличним ефектима, након демилитаризације ОНА, у Македонији је основана Ослободилачка војска Илирида.

²² У међувремену, Рустем Мустафа је ухапшен од стране КФОР и, одлуком Међународног судског већа Окружног суда у Приштини, осуђен на казну затвора у трајању од 17 година, због ратних злочина почињених на подручју Приштине и Подујева.

Током разоружавања припадника ОНА у Македонији, у чијем саставу су били и бивши чланови ОВК и ОВПМБ, тај процес је, од самог почетка, дезавуисан масовним преласком припадника ове организације у редове новоформиране АНА, и то без икакве процедуре, већ само променом амблема на униформи. На тај начин, албански терористи су наставили своје активности, без бојазни да ће сносити санкције међународне заједнице, која је прогласила ОНА за терористичку организацију, што тада није био случај са АНА.

Терористи АНА врше опсервирање и праћење кретања и активности припадника полиције и војске, формирају штабове, допремају оружје за своје акције и складиште га у посебне базе, мобилишу и обучавају чланове, те обезбеђују њихово пребацивање до места извршења акција, као и повлачење на безбедну територију.

У организационом погледу, АНА је војно крило шире политичке групације Фронт за национално уједињење Албанаца (ФНУА), у оквиру које делују још и информативна служба под називом Албанска национална безбедност (АНБ), те Албански национални фонд (АНФ), као централно финансијско тело.²³

Оснивач ФНУА је Револуционарна партија Албанаца из Тиране, чија је сестринска странка на Ким веома екстремна Партија националног уједињења (УНИКОМВ). Председник ФНУА је Гафур Адиљи, који користи псеудоним Ваљдет Вардари, пореклом из Кичева, у Македонији, док је Хидајет Бећири, звани Аљбан Вјоса, политички секретар ФНУА, из Албаније, био члан Централног комитета Партије рада, својевремено једине странке у комунистичкој Албанији. У руковођећем саставу ФНУА је, иначе, више лица из Албаније, међу којима су поједини академици и јавне личности.

ANA је организована по територијалном принципу, у "дивизије" са штабовима. За Ким и југ Србије, у области која се назива Дарданија, надлежна је тзв. дивизија "Адем Јашари", са седиштем у Гњилану. У западној Македонији, односно Илириди, дејствује дивизија "Скендербег", са штабовима у Дебру и Тетову, чији се

---

²³ ФНУА се, у време свог оснивања, септембра 2001. године, звао Национални комитет за ослобођење окупираних територија (НКООТ), а назив је промењен средином јула 2002. године. АНБ и АНФ су основани почетком 2003. године.

командант представља псеудонимом Идриз Иљаку. Дивизија "Малесија" покрива истоимено подручје у Црној Гори, са штабом у Улцињу, и директно је везана за штаб у Скадру, док је дивизија "Ђамира" задужена за спровођење активности у јужној Албанији и северној Грчкој. (мапа бр. 5)

Командант АНА је генерал Виган Градица, а начелник главног штаба Екрем Аслани. Лидери АНА, међу којима је више реактивираних команданата ОВК, ОВПМБ и ОНА, крију се иза псеудонима Иљир Вардари, Кораб Хоџа и Ваљон Фљамури. У главном штабу АНА, ангажовани су поједини пензионисани или бивши официри албанске армије.²⁴

У стратешком и тактичком погледу, АНА је определена за герилску борбу, са брзим ударима по војним и полицијским формацијама на подручју Прешева, Бујановца и Медвеђе, као и Републике Македоније, после чега се извршиоци повлаче на Косово и Метохију, где им је логистичка база која функционише уз учешће дела састава КЗК.

На територији Ким, АНА организује провокације и нападе у циљу подстицања исељавања Срба и обесхрабривања њиховог организованог повратка. У додгледно време, по већ примењеном сценарију на југу Србије и у Македонији, ова организација планира ширење оружаних сукоба и на територију Црне Горе, али и северне Грчке, са крајњим циљем заокруживања територија, за које сматрају да им историјски припадају.

Оперативни састав АНА на Ким и југу Србије броји око 650 терориста, од којих је већина лоцирана на подручју Косовске Каменице и Гњилана, где се налазе и стални кампови за обуку.²⁵ Припадници АНА опремљени су лаким пешадијским наоружањем, ручним ракетним бацачима, лаким преносним системима ПВО и обучени за руковање минско-експлозивним средствима и електронском опремом.

Делови ове терористичке организације распрострањени су по целој Европи, будући да у многим земљама АНА има своје

---

²⁴ У руководству АНА су и Исуп Суљај, Хекуран Аслани, Идриз Смотаха, те Спиро Бутка и Генц Сефа, који су имали високе функције и у саставу ОВК.

²⁵ Процене бројности припадника АНА, од стране аналитичара, крећу се од више десетина до 2-3 хиљаде наоружаних терориста.

огранке, чији је основни задатак прикупљање новца за финансирање, преко АНФ са седиштем у Цириху. Трансакције се одвијају на релацији Тирана-Дебар-Приштина. Из дијаспоре се новац слива на рачуне Даута Зурија, у Бечу, и фирмe "Караван", у Тирани, власништво саудијског бизнисмена Јашина Кадија. Средства из Саудијске Арабије за фирмu "Караван" перу се преко грађевинских фирм "Мак Албанија" и "Цемент Албанија", чији је власник Абдул Латиф Сала. Новац се затим, у Тирани, уплаћује банци "Дарданија", власништво Бујара Букошија. Преношење новца на Ким обављао је Исмет Круезиу, кога су припадници међународних снага ухапсили августа 2002. године, а његове активности су биле повезане са исламском невладином организацијом "Јета", коју финансира Исламска банка за развој, у Тирани.

Снабдевање наоружањем и опремом припадника АНА врши се преко КЗК, док се набавке реализују преко поједињих фирм регистрованих у Европи. Главни координатор ових активности, до његовог хапшења, био је Даут Харадинај, тадашњи командант регионалне територијалне групе "Дукађин".

Акција постављања експлозива на железнички мост код Звечана, изведена априла 2003. године, показала је да је у редовима АНА ангажован одређени број припадника КЗК.²⁶ После ове акције, АНА је од стране шефа УНМИК Михаела Штајнера проглашена за терористичку организацију, са забраном деловања на територији Ким.

Појављивање припадника АНА у сеоским срединама подсећа на иступања чланова ОВК, током 1996. и 1997. године, када су, методама застрашивања, а касније и ликвидацијама, присилавали албанско становништво да им се масовније приклучи. Тако су, марта 2003. године, припадници АНА извршили типичну криминалну егзекуцију, када су убили Адема Ахметија из села Преказе, општина Србица, а затим извршили напад на породицу Рамиза Фејзаја, из села Радовац, општина Пећ, који је тешко рањен. Овој акцији предходило је писмено упозорење Фејзају да мора да буде лојалан "националној ствари" и прекине све контакте са Србима.

---

²⁶ Према неким проценама, у редове АНА укључен је готово целокупан резервни састав КЗК, од око 2.000 припадника.

АНА јавно проглашава своје везе са организованим криминалом, на шта указује податак да је, након бомбашког напада на зграду суда у Струги, почетком пролећа 2003. године, ова терористичка организација преузела одговорност, наводећи да се ради о реакцији на хапшење двојице шефова албанске мафије у Македонији.

3. Подаци о жртвама насиља на КиМ

Насиље на КиМ спроводи се из етничких, политичких и економских мотива. Најбројнији и, по начину извршења, најокрутнији су напади Албанаца на Србе и Црногорце, извршени због националне мржње, у циљу етничког чишћења. Уочљиво је да је велики број ових злочина планско извршен, а да су резултати истраге често указивали на умешаност ОВК, односно сада АНА, али је мали број извршилаца откривен, што су, у својим извештајима, потврдили и представници ОЕБС у Приштини.²⁷

У периоду од долaska међународних снага на КиМ, до 23. августа 2003. године, албански терористи су, на територији Покрајине и општина Прешево, Бујановац и Медвеђа, извршили укупно 6.571 напад, од чега 5.962 на Србе и Црногорце, 207 на Албанце, а 335 на лица других народности. У истом периоду, на припаднике полиције извршено је 57, а на представнике Војске СЦГ укупно 10 напада. Том приликом, убијено је 1.206 лица, а рањено 1.319 грађана и 15 полицијаца. Судбина 846 особа, од укупно 1.146 отетих лица, за сада није позната.

Током 2003. године, албански терористи извршили су 338 терористичких напада (299 на Србе и Црногорце, 34 на Албанце и 5 на припаднике осталих националности), убили су 14 лица (8 Срба и Црногораца и 6 Албанаца), а повредили 57 особа (од тога 37 Срба и Црногораца), отет је један Србин (који је убијен) и два Албанца (један је успео да побегне, а о другом лицу се ништа не зна).

---

²⁷ Средином 2003. године, западни медији су констатовали да су, од јуна 1999. године, највећи број терористичких напада починили албански екстремисти над Србима и припадницима других етничких мањина. Резултат је претеривање готово 240.000 неалбанаца са КиМ, док су припадници мањина који су остали у Покрајини, груписани у изолованим енклавама.

Посебно забрињава тенденција пораста броја убиства Албанаца који су на листи сведока или су сведочили против оптужених припадника ОВК. Жртве овог облика мафијашког поступања су Азем Мусај и Садри Реџај, а напади су изведени и на Иљира Беришу, из Јањева, Реџепа Кељмендија, из Пећи, Сејдија Маљокуа, из Обилића, и друга лица.

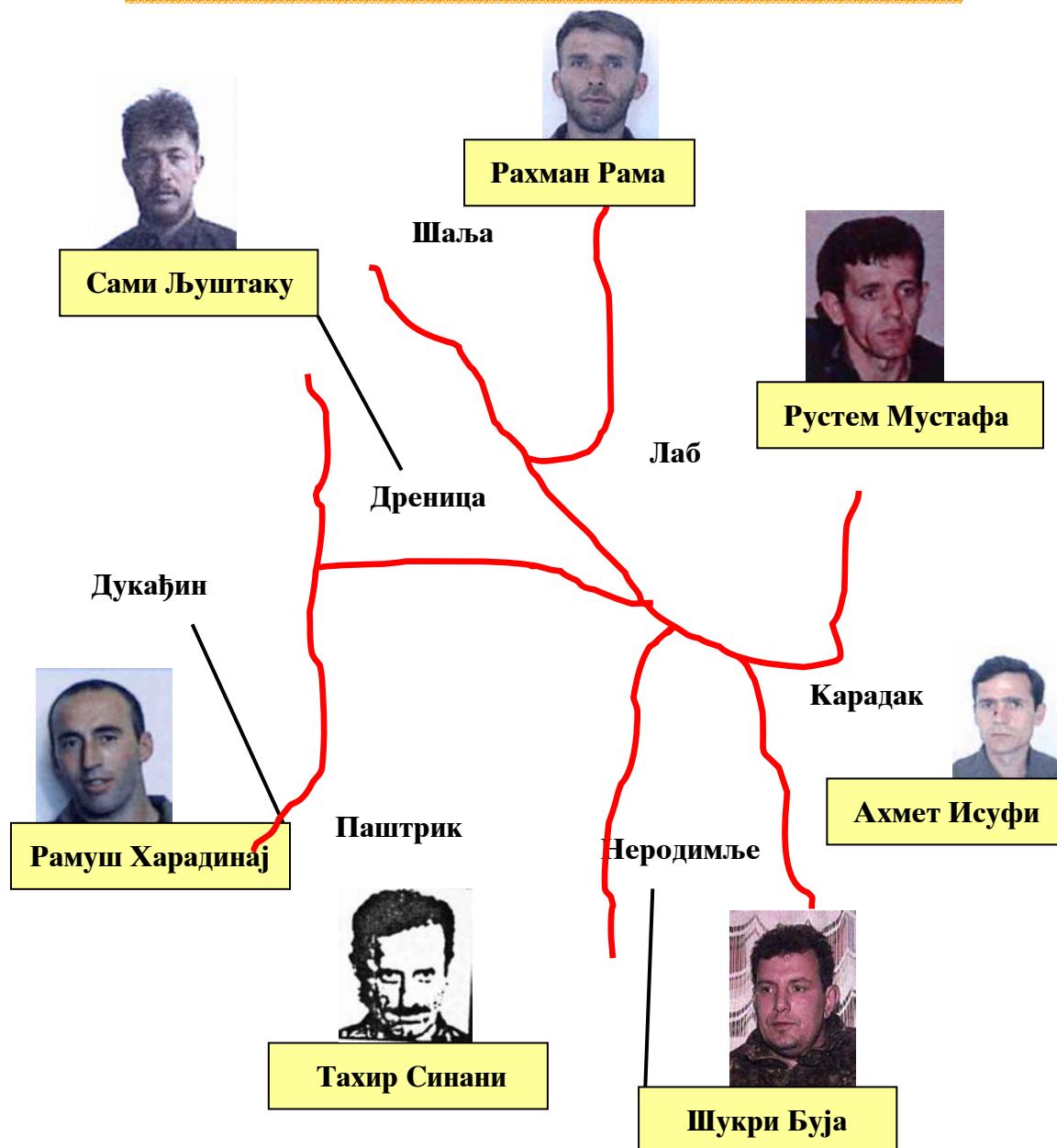
У периоду од 20. до 26. јула 2003. године, као реакција на пресуде једном броју припадника терористичких група, подметнуте су или бачене експлозивне направе на више локација у Приштини, Подујеву, јужном делу Косовске Митровице, Липљану, Косову Пољу и другим местима. Мете ових напада, поред осталог, биле су куће Ибрахима Ругове и Неџата Даџија, водећих личности ДСК, чији су истакнути чланови и раније били жртве обрачуна са политичком позадином.

Ривалитет који постоји између ФАРК, као формације професионалних војника и хетерогене, криминализоване групације ОВК, односно сада АНА, разлог је значајног броја тзв. политичких убиства. При томе, највећи број жртава ових напада су истакнути чланови ДСК.²⁸

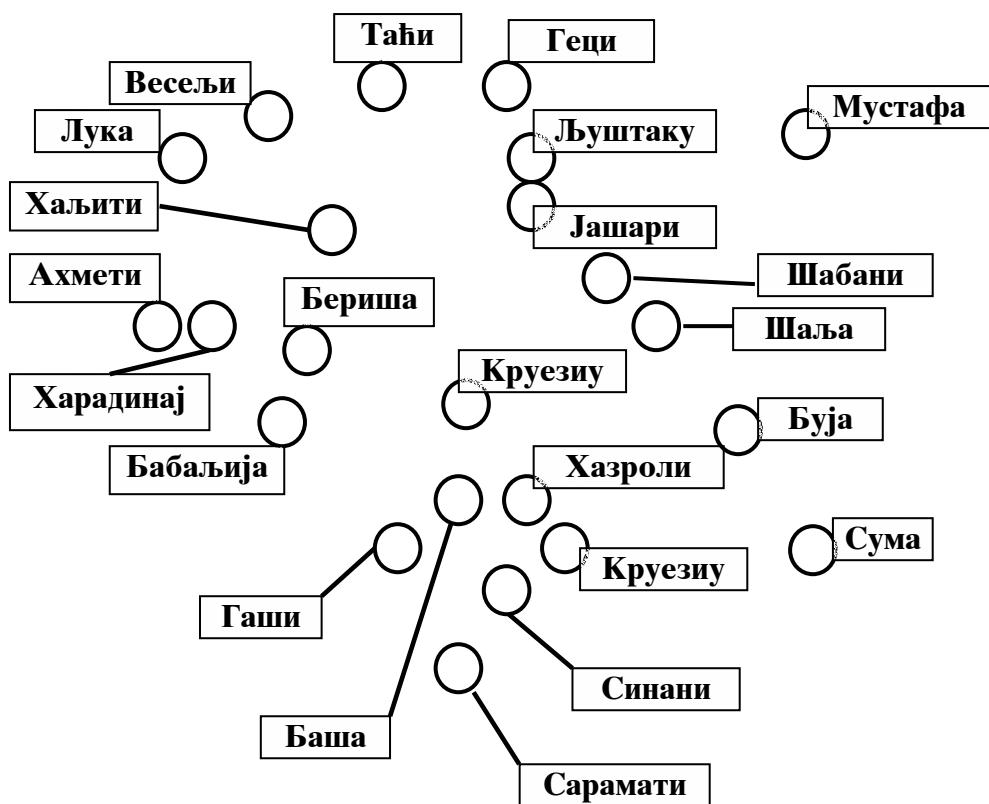
²⁸ ОВК је располагала износом од 1,2 милиона ДЕМ, намењених ликвидацији активиста ДСК, члanova Владе РК и команданата ФАРК. За ове акције била је задужена група "Орлови", која је била у директној вези са ШИК. Поред Ахмета Исуфија и Тахира Земаја, који су били на челу ФАРК, убијени су и Енвер Маљоку, шеф Информативног центра ДСК у Приштини, Фехми Агани, потпредседник ДСК, Цемаиль Мустафа, саветник Ибрахима Ругове за информисање, Бесим Дујаку, члан Руговиног обезбеђења, Сали Чекај, председник огранка ДСК за Немачку, као и већи број угледних чланова у мањим местима.

Команданти оперативних зона ОВК (1999. година)

Мапа 1.

Распоред организованих криминалних кланова

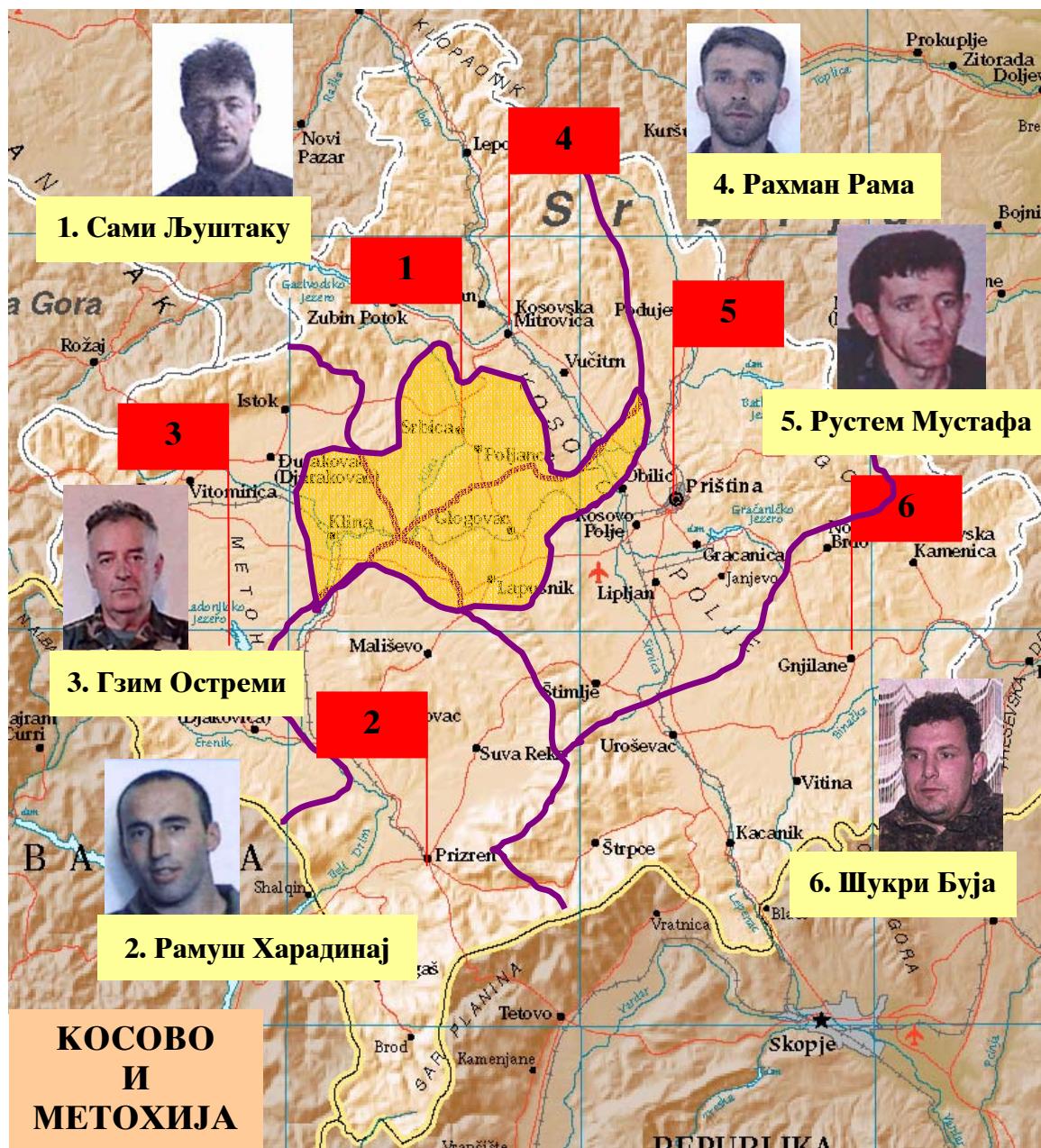

Мапа 2.

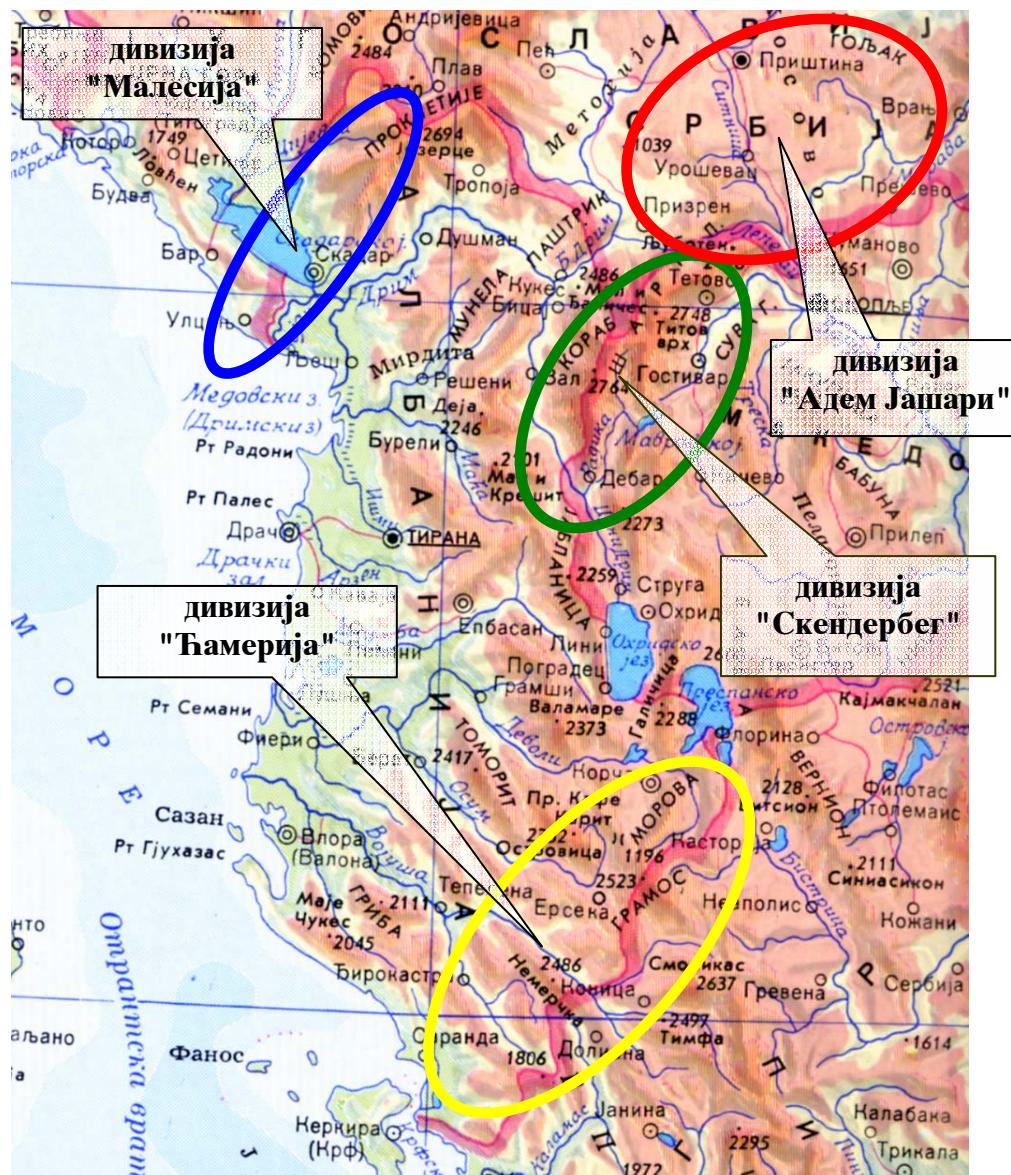

Мапа 3.

**Косовски заштитни корпус - регионални команданти
(2000. година)**

Територијална организованост АНА по дивизијама

Легенда:

- - Штаб дивизије "Скендербег" за област Илирида (западна Македонија) налази се у Дебру и Тетову;
- - Штаб дивизије "Адем Јашари" за област Дарданија (југ Србије) налази се у Гњилану и Косовској Каменици, а за Ким у Приштину и Приштини;
- - Штаб дивизије "Малесија" за област Малесија (Црна Гора) налази се у Улцињу, а директно је повезан са штабом у Скадру;
- - Штаб дивизије "Ћамирија" за област Ћамирија (јужна Албанија).

4. Оганизовани криминал

- Криминалне активности на Ким

Експанзија организованог криминала на Ким је непосредна последица терористичких активности ОВК, чији су поједини лидери искористили ауторитет у овој организацији да би успоставили контролу над илегалном трговином у зони своје (пара)војне надлежности.²⁹ Поред шверца наркотика, организоване криминалне групе са Ким баве се и илегалном трговином оружјем, цигаретама и другом акцизном робом, украденим возилима, те кријумчарењем белог робља и препродајом људских органа.

Веома заступљени облици организованог криминалног деловања Албанаца су и рекетирање, уцене и насиљиштво над припадницима албанске националне заједнице на Ким, као и над Албанцима који су на привременом раду у иностранству, од којих се убирају тзв. порези за финансирање терористичких групација на овом подручју.³⁰ Застрашивање и протеривање Срба и другог неалбанског становништва са простора Ким, такође, представља лак извор зараде, с обзиром да продајом напуштених станова и других некретнина, поједине породице стичу огромне приходе. Делом новца добијеног на овај начин, бивши лидери ОВК исплаћују дугове снабдевачима оружјем и својим финансијерима, као и зараде "заслужним" војницима и њиховим породицама.

Потврђујући да су албански криминалци имали кључну улогу у организованом криминалу и у многим земљама Европе, нарочито у вези са трговином наркотицима, представници Савета Европе су, у свом извештају из 2000. године, констатовали да је организовани криминал на Ким повезан са бившим припадницима ОВК и криминалцима из северне Албаније. Према налазима европских званичника, поред описаних криминалних активности, на Ким су заступљени и трговина људима, изнуде, притисци на представнике полицијских и правосудних органа, као и насиље на националној

---

²⁹ Часопис "International Police Review" је, 2000. године, објавио чланак о повезаности организованог криминала и ОВК, у којем је изнета тврђња да припадници ОВК не кријумчаре дрогу, али финансијски зависе од оних који то чине, што криминалцима "даје могућност да утичу на армију од 30.000 наоружаних људи који владају послератним Косовом".

³⁰ Финансирање терористичке делатности врши се и из Фонда Косова (до 1999. године, познат под називом Фонд Владе Републике Косово), лоцираног у Немачкој. Средства за овај фонд убирају се редовним, често и присилним порезом од 3% зараде Албанаца запослених у западноевропским земљама, као и прикупљањем добровољних прилога.

основи, при чему је етничко чишћење схваћено као уносан бизнис. Од 28 убиства, почињених у јануару 2000. године, 25% је у вези са организованим криминалом, а веома забрињава чињеница да је међу извршиоцима криминалних радњи, укључујући и преступе на етничкој основи, све већи број малолетних лица.³¹

Као велики проблем који постоји на КиМ, представници Савета Европе апострофирали су и корупцију и њену чврсту везу са организованим криминалном, прањем новца, економским криминалом и проблемом неефикасности финансијских институција и пореске политике. Поред тога, судови су неопремљени, број судија и тужилаца је и даље мали, плате недовољне да обезбеде њихову независност, а ни безбедност им не може бити гарантована, због чега су под великим притиском, тако да ефикасно могу да раде само у случајевима који немају везе са етничким или политичким питањима.

Током 2000. године, западни медији су КиМ описивали као "гангстерски рај", односно као територију коју европски лидери све чешће виде као базу организованог криминала, нарочито трговине дрогом.³²

Већина криминалних делатности на Косову и Метохији, врши се унутар породичних кланова (фисова) који контролишу одређене делове територије. Кланови су повезани и остварују чврсту сарадњу са сличним криминалним групама из других европских држава, пре свега из Турске, Албаније и Бугарске, с обзиром да територије ових земаља представљају главне правце преко којих се одвија кријумчарење.

Односе у оквиру породице одликује строга унутрашња дисциплина, која се постиже системом кажњавања за свако одступање од интерних правила, тако да страх гарантује беспоговорну лојалност клану, при чему се позитивни законски прописи третирају као секундарни, односно небитни и необавезујући. С обзиром да се кланови заснивају на крвној повезаности, што је фактор који

---

³¹ Наведени подаци дати су у извештају Савета Европе о ситуацији на КиМ, за период од јануара до априла 2000. године. Исте тврђење изнео је и Макс Еделбахер, шеф бечког Бироа за безбедност, након посете територији КиМ, априла 2000. године.

³² Шкотски лист "Sunday Herald" је, 30. априла 2000. године, у тексту под насловом "Косово - где полиција не влада", позвао се на изјаву неименованог припадника војне обавештајне службе у бази "Бондстил", по којој је "стопа криминала на Косову готово иста као у Лос Анђелесу". Аутор текста констатује да је ова чињеница запањујућа, с обзиром да је, како се наводи, двомилионска популација на КиМ расута по територији упола мањој од Шкотске.

ограничава број чланова, везе међу њима су веома чврсте, а приступ и инфильтрање других лица готово немогући. Припадници других националних заједница прихватају се једино као извршиоци одређених једнократних или споредних задатака. Осим тога, албанске мафијашке породице су организоване у 3-4 и више нивоа, што омогућава да се сачува способност деловања организације и у случају откривања неког њеног члана или групе.

Већина припадника криминалних групација на Ким била је активна у редовима ОВК и других албанских терористичких организација, где су обучени за оружано деловање. Поред тога, карактерише их изразита флексибилност при склапању споразума са другим сличним организацијама из земље и иностранства, чврсте везе са локалним политичким представницима и припадницима појединих државних органа (царинска служба, КЗК и КПС), те спремност и способност за извођење комплексних операција које превазилазе националне оквире, с обзиром да имају снажну помоћ албанске емиграције, окупљене око различитих организација и удружења у Европи и САД.³³

Територија Косова и Метохије, што се организованог криминала тиче, подељена је на три главне интересне зоне: област **Дренице, Дукаћина и Лаба**, у којима криминалну делатност контролишу поједини лидери бивше ОВК, сада руководиоци у политичким структурама, као и ранији, блиски сарадници ОВК, који су финансирали њен рад.³⁴ (мапе бр. 6, 7 и 8)

Подручје **Дренице**, дуж стратешких путева који повезују територију Црне Горе са Македонијом, кроз Призрен, Клину, Исток, према Косовској Митровици, у области Шаља, представља зону коју контролише тзв. Дреничка група, лојална Хашиму Таћију. Ова група се бави илегалном трговином оружјем, краденим возилима, људима, акцизном робом, пре свега цигаретама и горивом. Посредством породичних веза које има на овом подручју, Таћи директно врши контролу над локалним институцијама обезбеђујући, на тај начин, несметано обављање наведене криминалне делатности. Породица Таћи повезана је са албанском, македонском, бугарском и чешком мафијом.

---

³³ У свом извештају из 2000. године, представници Савета Европе изразили су забринутост због повезаности бивше ОВК и припадника КПС, односно због чињенице да се у КПС ангажују и бивши полицајци албанске народности за које постоји широко уверење да су корумпирани.

³⁴ Поједини кланови дужни су да плаћају терористичкој организацији АНА месечне износе у висини и до 100.000 евра, како би уживали њену "заштиту".

На територији општина Пећ, Дечани и Ђаковица, које се налазе у области **Дукађин**, делује тзв. Метохијска група, коју предводи Рамуш Харадинај. Породица Харадинај усмерена је на илегалну трговину оружјем, дрогом, акцизном робом, краденим возилима, као и рекетирање албанског становништва на КиМ. Кријумчарена роба се дистрибуира у Македонију, југ Србије, Рашку област, те у Црну Гору, коришћењем путног правца Пећ-Кула-Рожаје. С озбиrom на блиске везе Рамуша Харадинаја са борцима бивше ОВК, који су, након њене демилитаризације, прешли у редове КЗК и КПС, у могућности је да индиректно остварује контролу над границом према наведеним подручјима, као и криминалним и терористичким активностима на овом терену.

На подручју **Лаба**, обухватајући општине Гњилане, Витина и Качаник, делује група лојална Рустему Мустафи, званом "Реми", једном од најутицајнијих комandanата ОВК и КЗК.³⁵ Овај клан је усмерен на активности везане за кријумчарење дроге и у близкој вези са породицом Харадинај.

На простору КиМ делују и друге породице, чије су активности усмерене на илегалну трговину и кријумчарење, а наведену делатност спроводе у сарадњи и под окриљем неког од наведених руководилаца - Таџија, Харадинаја или Мустафе.

Породица Лука повезана је са албанском мафијом и бави се шверцом оружја, дроге и акцизне робе (цигарете, бензин). Делује под окриљем Хашима Таџија и Рамуша Харадинаја, као и албанске мафије.

Породица Селими, заједно са породицом Лука, контролише шверц оружја, дроге и возила, у области Дукађин. Такође, баве се и нелегалним опорезивањем Албанаца, као и застрашивавањем политичких противника из ДСК. Повезани су са Хашимом Таџијем.

Породица Кельменди је у близкој вези са Рамушом Харадинајем и контролише шверц дроге и нафте, трговину људима, као и прање новца на подручју Пећи.

Породица Ељшани бави се шверцом оружја и бензина. КонтROLише област Витомирице и повезана је са Екремом Луком и Џавитом Хаљитијем.

---

³⁵ Ухапшен је од стране међународних снага и недавно осуђен на вишегодишњу казну затвора, што је изазвало талас протеста бивших припадника ОВК.

Породица Китај је водећа криминална група која контролише област између Клине и Истока. Умешана је у шверц крадених возила и продају експлозива на КиМ.

Криминални клан Сума делује на подручју Качаника. Поред рекетирања и уцена, бави се шверцом оружја и дроге из Македоније на КиМ и обрнуто. Чланови клана Сума у вези су са групом коју предводи Рустем Мустафа, звани "Реми", из Подујева.

Клан Суља координира ланцем организованог криминала који делује на територији КиМ и Македоније, на плану илегалног увоза оружја, муниције и друге опреме.

Чланови породице Агуши делују на подручју Клине. Баве се изнуђивањем новца од Албанаца који су присиљени да откупљују претходно отета српска имања и имовину на наведеној општини, као и уцењивањем потенцијалних купаца.

Клан Геци је активан на подручју општина Пећ, Косовска Митровица, Србица и Приштина. Бави се кријумчарењем бензина и сарађује са Џавитом Хаљитијем и породицом Селими.

Клан Бабаљија, делује на подручју Ђаковице. У сарадњи је са Рамушом Харадинајем и бави се кријумчарењем бензина из Албаније, те илегалном трговином наркотицима. (мапа бр. 2)

Упркос чињеници да је између кланова извршена прецизна подела територије, у којој свака породица контролише одређену област и криминалну делатност на том подручју, међу појединим клановима постоји ривалитет, који је последица политичких неслагања или настојања група да остваре што већу власт на одређеном простору. Понекад су ти сукоби толико снажни да попримају облике крвне освете, која се преноси на све чланове супротстављених породица, као што је, на пример, случај са клановима Мусај и Харадинај. Овај сукоб, настао услед различите политичке опредељености, као и покушаја клана Мусај да од клана Харадинај преузме контролу над трговином оружјем и дрогом, резултирао је убиством Синана Мусаја, а убрзо затим, рањавањем Рамуша Харадинаја.³⁶ Бруталност у обрачунима супротстављених мафијашких кланова потврђује и недавна ликвидација чланова породице Кељменди, у Пећи, од стране припадника клана Лука. Том приликом је убијена и једна жена,

---

³⁶ Чланови породице Мусај из Стреоца, општина Дечани, били су припадници ФАРК.

што до сада није била уобичајена појава у сукобима међу албанским групама, укључујући и крвну освету.

Илегална трговина дрогом која се одвија кроз подручје Ким, повећала се као део свеукупног пораста шверца наркотика на Балкану. Томе је допринело одсуство снажних државних институција (полиције и правосуђа) које би спречиле прород и пресекле путеве дроге, затим правни вакуум настао у периоду од доласка међународних снага до успостављања нове законске регулативе од стране УНМИК администрације, као и порозност граница, неприступачни терени и сиромашна економија, што свеукупно територију Ким чини идеалном облашћу за трговину дрогом.

Један од канала, којим се дрога из Турске пребацује у Италију, а затим у западну Европу, иде преко Тропоје и лука Драч и Валона, у Албанији.³⁷ Извесне количине хероина и кокаина се прерађују у албанским лабораторијама, а одатле транспортују у село Лужане, затим у Муховац и Велики Трновац на југу Србије, и у Црну Гору, у Тузи и Улцињ, одакле се дистрибуирају према Европи. Дрога која непрерађена долази из Албаније, завршава у околини Гњилана и Призрена, где постоје две велике лабораторије за производњу тзв. тешких наркотика. (мапа бр. 9)

Пренос дроге и оружја обавља се и на званичним граничним прелазима као што су Ђенерал Јанковић, Јазинце, Ђафа Прушит, Морина и Тропоја, захваљујући сарадњи криминалних група са царинским службеницима, те припадницима КЗК и КПС. Оружје које долази из Албаније, најчешће се продаје на црном тржишту у Јунику и Ђаковици.³⁸

Услед територијалне повезаности косовско-митровачког и пећког региона са Србијом и Црном Гором, ово подручје представља главни транзитни правац за илегалну трговину цигаретама. Једна од усталјених ruta за ову делатност је релација северни део Косовске Митровице - село Брњак, општина Зубин Поток - језеро Табалије - село Старечевић - Рибарићи - Нови Пазар - Краљево - Крагујевац - Трстеник.³⁹

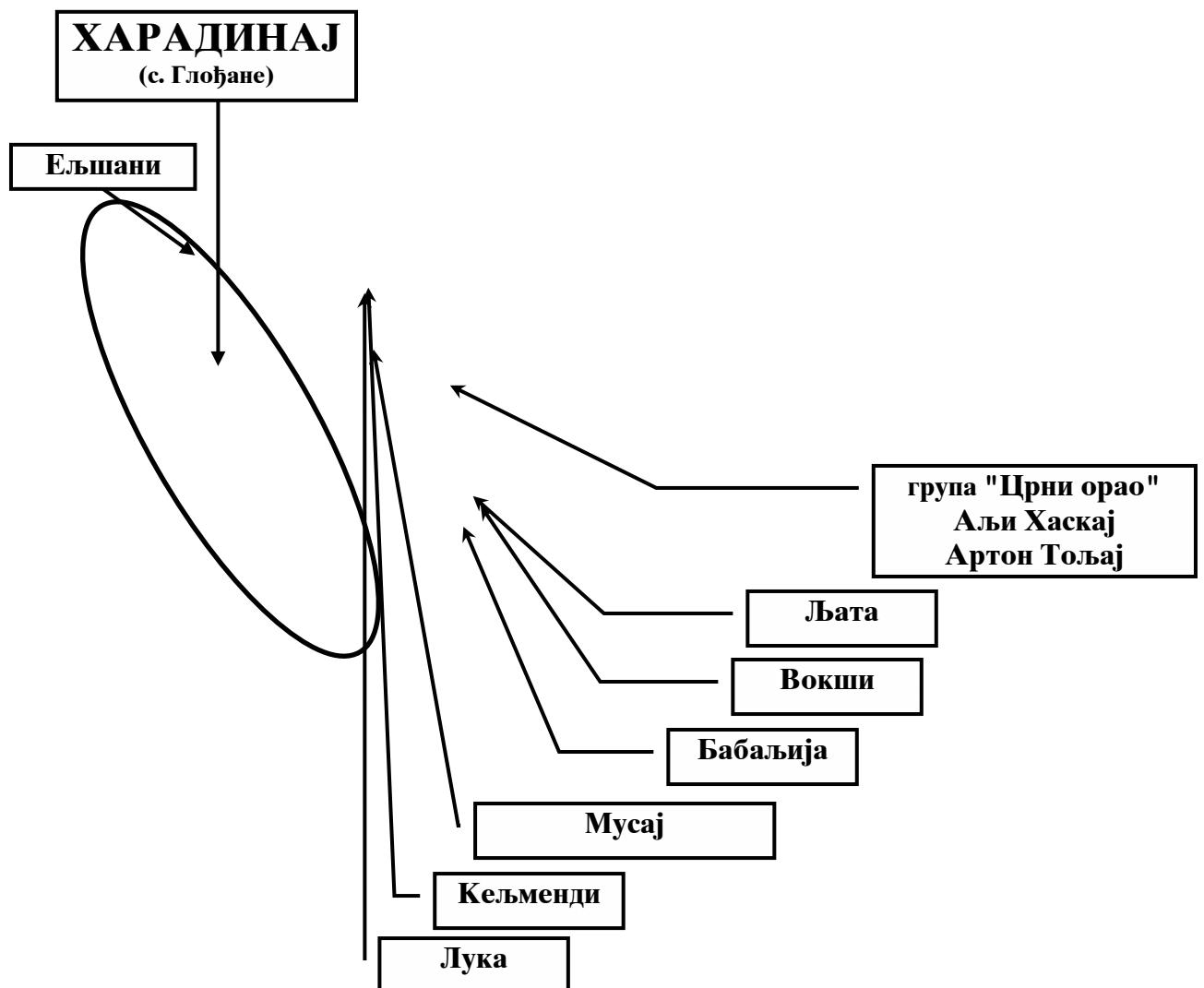
---

³⁷ Центри за трговину дрогом у Македонији су Гостивар, Куманово и Скопље, где је тамошња нарко-мафија, за своје седиште, закупила читав један спрат у хотелу "Гранд".

³⁸ По мишљењу представника обавештајних структура УН у Приштини, трговина оружјем је једнако велика претња европској безбедности као и трговина хероином.

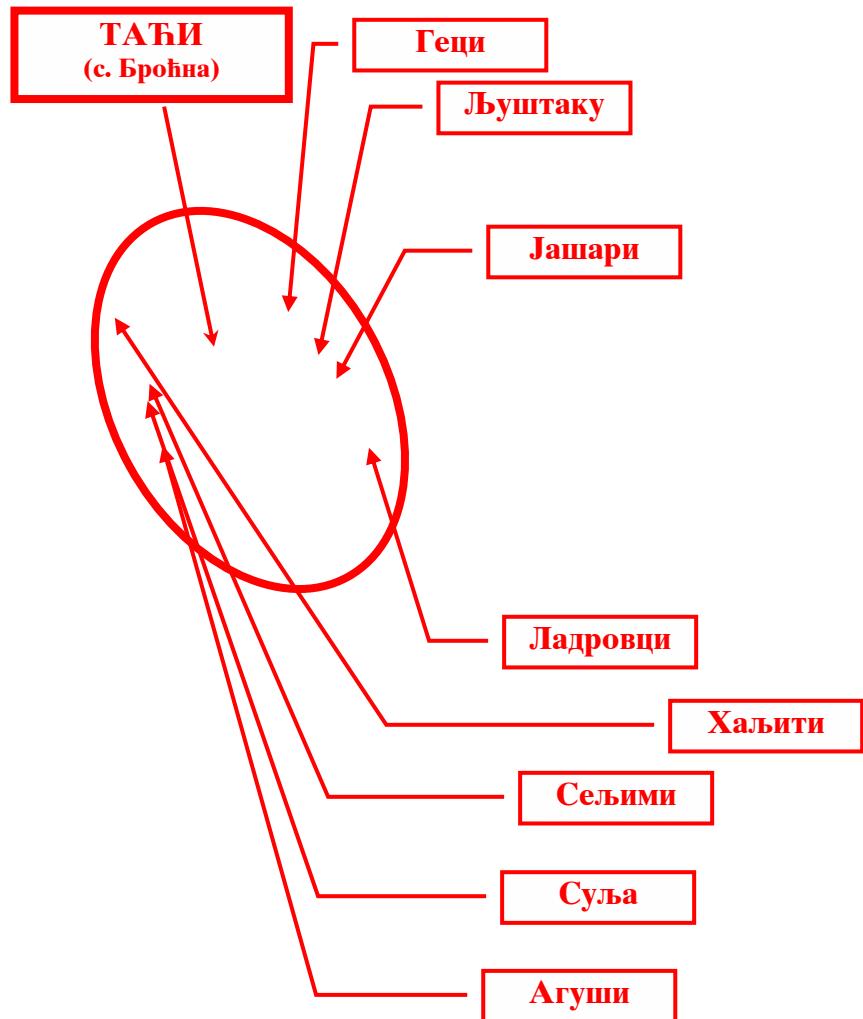
³⁹ Поред наведених криминалних активности, на територији Ким је развијена и илегална трговина нафтним дериватима. Према писању приштинског листа на албанском језику "Koha Ditore", сваке недеље се на Ким прокријумчари 100 тона бензина са територије Црне Горе.

Криминални клан ХАРАДИНАЈ

Мапа 6.

Криминални клан "Дреничка долина"

Мапа 7.

Криминалне групе и појединци у Приштини

Мапа 8.

Путеви дроге преко Косова и Метохије

Легенда:

- хероин
- марихуана
- Кокайн

Мапа 9.

- Активности албанске мафије у свету

До почетка оружаних сукоба на територији бивше Југославије, највећи део европског тржишта и, мањим делом, тржишта САД снабдеван је наркотицима кријумчареним тзв. Балканском рутом. Из земаља порекла (Пакистан, Иран, Авганистан) и Турске, где је сировина за наркотике прерадјивана, ова ruta је водила преко Грчке, Бугарске, република бивше Југославије (Србија, Хрватска, Словенија), Румуније, Мађарске, Чешке, Словачке, до Аустрије, Немачке, Италије, Швајцарске и других западноевропских земаља. (мапа бр. 10)

Избијањем сукоба на овом подручју, албанска мафија је пробила нове путеве дроге ка западној Европи, заобилазећи ратом захваћене зоне. На тај начин, створене су две нове, алтернативне руте, од којих јужна иде од Турске, преко Бугарске, Македоније, КИМ и Албаније, до Италије и других западноевропских земаља.⁴⁰ Друга, северна ruta иде од Турске, преко Бугарске, Румуније и Мађарске, до Чешке, Словачке и западноевропских земаља.⁴¹ (мапа бр. 11)

Са завршетком оружаних сукоба у Југославији, поново је успостављена стара Балканска ruta, али нови правци преношења наркотика нису нестали, тако да је сада мрежа кријумчарења знатно проширена.

Све америчке службе надлежне за борбу против дроге процењују да су, уз турске, криминалне групе косметских Албанаца најзначајнији кријумчари дроге у Европи.⁴² Ове групе су од стране стручњака описане као изузетно насиљне и умешане у међународну трговину оружјем, уз све јаче доказе о њиховом учешћу у криминалним активностима и на територији САД.

---

⁴⁰ Путовање дроге овом путом, од земље порекла до крајњих корисника, траје 7 до 10 дана.

⁴¹ Према подацима Интерпола, дуж северне и јужне балканске ruta, сваке године бива заплењено више од једне тоне хероина и више од 10 тона хашиша.

⁴² У Немачкој су, на пример, Албанци потпуно потиснули нарко-дилере турског и курдског порекла. У Словачкој и Мађарској они контролишу 90% трговине дрогом, у Швајцарској 70%, у Данској 50%, а у Француској 40% промета. У порасту су испоруке наркотика албанских криминалаца на подручју Грчке, које су, према подацима грчке полиције, шест пута веће него пре пет година.

О снази албанске мафије у САД сведочи и податак да су, још средином 80-тих година, припадници криминалних група били добро организовани и упућивали озбиљне претње представницима правосудних органа, који су против њих покретали кривични поступак. У то време, америчка полиција је констатовала да су припадници албанске мафије умешани у све врсте криминалних активности (изнуде, пљачке, трговина оружјем, оружани обрачуни, руковођење коцкарницама у појединим деловима Њујорка и друго).

Криминална делатност којом су се Албанци у САД превасходно бавили била је трговина наркотицима, а амерички стручњаци за борбу против ове врсте криминала још тада су упозоравали да би, за само неколико година, ове криминалне групе могле да преузму 25 до 40% америчког хероинског тржишта.

Од средине 90-тих година, албански криминалци из САД почели су да помажу активности ОВК на Ким, прикупљањем новчаних средстава којима је плаћано оружје за потребе ове терористичке организације. Прикупљање средстава је, у почетку, вршено тајно, а касније је и у САД отворена филијала фонда "Домовина зове", који је, преко банкарских рачуна у САД, Канади и више западноевропских земаља, упућивао финансијска средства припадницима ОВК. Поред тога, новац је преношен и директно, преко емиграната - курира, који су долазили на подручје Ким.

Поред прикупљања новца, албански емигранти у САД организовали су и испоруке хуманитарне помоћи и оружја, као и упућивање добровољаца, који су се прикључивали јединицама ОВК на Ким.⁴³

Амерички обавештајни извори упозоравали су на могућност да се у региону Балкана испољи "колумбијски синдром", односно да албанска мафија постане довољно моћна и преузме контролу над једном или више области у којима преовлађује албанско становништво. У то време је констатовано да је, на политичком плану, такав ефекат већ постигнут, усмеравањем профита стеченог нарко-тероризмом у локалне владе и политичке партије. Тада владајућа Демократска партија Албаније (ДПА) осумњичена је да толерише и директно профитира од трговине наркотицима, те да финансира сецесионистичке политичке

---

⁴³ Од добровољаца из САД, у оквиру ОВК, формирана је бригада "Атлантик".

партије и друге групације на Ким и у Македонији. За умешаност у коришћење "опраног" новца стеченог кроз бављење наркотероризмом, биле су осумњичене и македонска Партија демократског просперитета (ПДП) и друге албанске партије у тој држави, попут ултранационалистичке Националне демократске партије (НДП), али и албанске партије на Ким. У сва три случаја, новац стечен на криминалан начин често је прикриван кроз емигрантске донације, уз процену да је профит од наркотероризма, упућен на југ Балкана у 1993. години, износио око милијарду долара. Исти извори су тврдили да се, осим за куповину мафијашке "заштите", овај новац користи и за стицање популарности у народу, кроз наводни патриотизам, али и за друге криминалне активности, пре свега за куповину оружја.

На европском континенту, Албанци са Ким држе преко 80% трговине хероином, њихови дилери налазе се у најмање половини европских земаља, месечно прокријумчаре 4 до 6 тона хероина, а вредност ове дроге на годишњем нивоу износи две милијарде долара. Према подацима Интерпола, 1999. године, албанска мафија је на шверцу дроге зарадила 38 милиона долара, 2001. године 50 милиона, а 2002. године 70 милиона УСД. У статистици Интерпола стоји да су, од укупног броја ухапшених кријумчара хероина, током 1997. године, Албанци чинили 14%, као и да је просечна количина дроге пронађене код осталих кријумчара износила 2 грама, док су Албанци поседовали, у просеку, 120 грама дроге.⁴⁴

Профити албанских нарко-група достижу једну милијарду америчких долара, при чему промет на Ким доноси од 125 до 150 милиона долара, од чега се 25 милиона прослеђује КЗК. Хашим Тахи, као свој део, добија 5 милиона УСД.

Од укупне количине дроге која стиже на светско тржиште, чак 65% прелази преко територије Ким, док се на европском тржишту 90% хероина прокријумчари преко овог подручја.

Америчка агенција за борбу против дроге (ДЕА) означила је Албанце са Ким као друге по важности кријумчаре наркотика на светском тржишту.

---

⁴⁴ Подаци су објављени у листу "National Post", 13. априла 2000. године, при чему се аутор позвао на извештај Интерпола.

Француска Геополитичка опсерваторија за дрогу, у свом извештају, објавила је податак да су албански нарко-дилери били кључни играчи у широко распострањеном послу "дрога за оружје", а више албанских дилера ухапшених у западној Европи признало је да су оружје куповали за потребе ОВК на КиМ.⁴⁵ Овакву врсту трговине констатовала је и Европска унија, на седници одржаној 1994. године у Бриселу.

Немачки агенти за борбу против дроге наглашавају да су Албанци основали једну од највећих организација за кријумчарење дроге у Европи, а да се профит добијен илегалном трговином "пере" кроз 200 приватних банака и мењачница.

Представници италијанске полиције наводе да је албанска мафија у тој земљи, због своје насиљности и бројности, успела да потисне турске трговце дрогом и да постане партнери неколико италијанских мафијашких организација, међу којима су сицилијанска Cosa Nostra, напульска Camora, калабријска Ndrangheta и Sacra Corona Unita, из области Пуља. Осим тога, албански трговци дрогом су, за кратко време, од курира, постали организатори кријумчарских мрежа, који сада, као курире, ангажују криминалце других националности.

Седиште активности албанских мафијаша у Италији је у Калабрији, а Милано им је најважнији "пословни" центар. Најистакнутији представници ових организација инвестирали су свој нелегално стечени капитал у ланце парфимерија и салона лепоте, не само у Италији, већ и у Великој Британији и другим западноевропским земљама.

Поред трговине дрогом, албански криминалци у Италији баве се проституцијом, рекетирањем, широко распострањеном трговином оружјем, као и организовањем просјачења и цепарења, у којем су, уз стално злостављање и малтретирање, ангажована деца купљена од родитеља у Албанији, по цени од 1.000 долара по детету.

У кантону Тићино, на граници Италије и Швајцарске, Албанци у потпуности контролишу шверц дроге и кријумчарење људи.

---

⁴⁵ Тврђња да Албанци са КиМ размењују дрогу за оружје потврђена је у више афера, 1999. године. Италијански суд у Бриндизију осудио је албанског трговца хероином, који је признао да је, за дрогу, од мафије набављао оружје намењено ОВК. Поред тога, један Албанац је у Чешкој наручио лако пешадијско наоружање и ракетне системе. Према изворима из чешке полиције, оружје је било намењено ОВК.

У швајцарским затворима се, 1995. године, налазило око 2.000 Албанаца оптужених за трговину дрогом. Према наводима швајцарске полиције, новац стечен на овај начин, користили су за куповину "калашњикова" и "узија" у Берну и Базелу.

Представник обавештајне службе при шведској полицији, у марту 1992. године, потврдио је да ова служба претпоставља да постоји повезаност између трговине дрогом и ОВК. На основу анализе коју су обавили званичници службе безбедности Шведске и Норвешке, 1998. године, а која се односила на заплењени хероин током претходне две године, установљено је да у овим земљама Албанци шверцују 80% дроге, а оствареним профитом купују оружје за ОВК.

У Братислави и Будимпешти, полиција је, 1999. године, открила складишта која могу да приме више хиљада килограма хероина. Осим тога, на овом тржишту заплењена је и већа количина чистог кокаина, који су шверцвали албански трговци.

Јуна 1998. године, у Шпанији је ухапшено више од 50 Албанаца са Ким, који су били умешани у готово 1.000 провала и пљачки, као и у "прање" новца стеченог приликом пљачки извршених на територији Немачке. Неколико дана касније, ухапшена је и група од 70 Албанаца осумњичених за кријумчарење дроге, "прање" новца, пљачке и поседовање лажних докумената.

Грчки представник у Интерполу поднео је, 1998. године, извештај у којем је наведено да Албанци са Ким представљају главни извор снабдевања кокаином и хероином на илегалном тржишту ове земље. Осим тога, Интерпол је, током 2000. године, располагао податком по којем се у Македонији, уз границу са Грчком, производе синтетичке дроге, док се у Албанији производи канабис, углавном намењен грчком тржишту, при чему, у циљу транспорта ове дроге у Грчку, албанске криминалне групе сарађују са грчким криминалцима.

У заједничкој акцији италијанске и македонске полиције, спроведеној 1993. и 1994. године, откривена је група кријумчара дроге у Скопљу и заплењено 42 кг чистог хероина. При томе, назначено је да је ова количина незнатна, у односу на укупну

количину хероина коју албански кријумчари преносе преко Македоније.

Представници чешких органа безбедности изјавили су, током 2002. године, да је албански организовани криминал почeo својe активности у тој земљи раних 90-тих година, бавећи сe кријумчарењем наркотика и трговином људима. По њиховим наводима, косметски Албанци су убрзо успоставили контакте сa локалним политичарима, службеницима јавних установа и полиције, који су, због релативно ниских плата, често прихватали мито, а за узврат обезбеђивали радне дозволе и дозволе за трајни боравак. Осим тога, Албанци су почели да купују некретнине дуж границе са Аустријом и Немачком, те да отварају угоститељске објекте, које су често претварали у јавне куће, а за време сукоба на Ким, користили их као транзитне пунктове у транспорту оружја намењеног ОВК.

Представници полиције у Прагу, 1995. године, изјавили су да су Албанци успели Чешку да претворе у једну од циљних дестинација за трговину хероином, као и да преплаве ову земљу дрогом. Марта 1999. године, чешка полиција је ухапсила великог нарко-дилера, Принца Доброшија, за кога се испоставило да је присуствовао прослави која је у Прагу организована поводом додељивања једне угледне награде Ибрахиму Ругови. Приликом претреса Доброшијевог стана, пронађени су документи који га повезују са куповином оружја за потребе ОВК.

У пословима кријумчарења људи, Албанци у потпуности контролишу тренсфер преко Балкана према Грчкој, користећи маршруте којима шверцују дрогу у поменуту земљу. Албанска мафија је успоставила чврсте везе са турским, афричким и италијанским криминалцима за послове са илегалним мигрантима, које повремено користе као курире за преношење дроге. Осим држављана Албаније и Албанаца са Ким, кријумчаре се и мигранти из Турске, Пакистана, Шри Ланке, Кине и других земаља.⁴⁶

Албанске групе су углавном одговорне за превожење илегалних миграната преко Јадранског мора, од албанске обале до Италије. Поласци су углавном из Вљоре, а неки из Дурса или чак из Улциња,

---

⁴⁶ Криминални босови из редова Албанаца са Ким снабдевали су поједине држављане Републике Албаније лажним југословенским пасошима, како би им омогућили да се имиграционим властима у појединим западноевропским земљама пријаве као политички прогоњена лица.

на југу Црне Горе. Године 1999., око 10.000 људи месечно кријумчарено је у земље ЕУ преко Албаније. За албанске криминалне групе, илегалне миграције, чак иако не могу да се упореде са нарко-бизнисом, представљају значајан извор средстава, с обзиром да је процењено да су им, 1999. године, донеле зараду од 50 милиона долара.⁴⁷

У сваком тренутку, око 4 милиона илегалних миграната налази се у покрету. У светским оквирима, зарада појединача и мрежа за њихово кријумчење, у 1999. години, била је процењена између 3 и 10 милијарди долара. Интерпол има јасне индиције о умешаности организованих криминалних група у сваки сегмент путовања илегалних миграната.

У новије време, Албанци су реактивирали трговину украденим аутомобилима, обнављајући мреже за њихов трансфер из Италије, Швајцарске, Немачке, Чешке и Польске на Ким, одакле се извесна количина испоручује даље.

Према извештају Интерпola, трговина женама и насиљна проституција постали су значајни албанској мафији 1999. године, када су хиљаде жена са Косова и Метохије избегле у Албанију, због оружаних сукоба у региону. У албанским мрежама проституције налази се све већи број жена које нису Албанке, већ долазе из Румуније, Молдавије, Русије, Босне и Херцеговине и других земаља. Макрои се често представљају да су са Ким, како би добили статус политичких избеглица, иако многи од њих, заправо, долазе из Албаније. Поједини Албанци овај посао контролишу из иностранства, при чему је Белгија седиште неколико главних носилаца овакве активности. (мапа бр. 12)

Представници Савета Европе сматрају да је до повећања степена проституције на Ким дошло, поред осталог, и због великог присуства страних војника и цивила на том подручју, а према извештајима Међународне организације за миграције (IOM), хиљаде девојака и жена из источне Европе насиљно стижу на Ким, где су сексуално експлоатисане и присилјене на проституцију. Поред тога, женама се тргује и унутар, као и са територије Ким.

---

⁴⁷ Миграције нису само извор прихода, већ имају велики значај и у формирању мрежа у страним земљама, односно стварања мостова са албанском мафијом у иностранству.

- Утицај криминогеног фактора из Републике Албаније

Албанија је највећи центар за прање новца и трговину дрогом на Балкану. Новац стечен трговином дрогом каналисан је кроз пирамidalне шеме штедње, чији је крах, 1997. године, довео до драстичних политичких немира у тој земљи. Анархична ситуација у земљи, у то време, омогућила је албанској нарко-мафији да свој посао развије до невероватних размера.

Спрега тероризма и организованог криминала на Ким успостављена је под снажним утицајем одређених политичких фактора у Републици Албанији, осумњичених за корупцију и везу са криминалним структурама. Значајан је податак да се експанзија ОВК дрогодила у периоду власти Салија Берише, коме се приписује "толеранција" према шверцу наркотика, тим пре што лидер ДПА, и сада, одржава чврсте везе са Хашимом Таџијем.

Групе које се баве организованим криминалом у Републици Албанији, у значајној мери утичу на одлуке владе и политичких партија. У граду Скадру и његовој околини паравојне организације албанских трговаца дрогом и оружјем поседују модерну опрему него албанска армија. Мафија често помаже појединцима да добију положај и власт, а када дођу на позицију моћи, користи их да би контролисала рад државних органа, пре свега полиције, и остварила привилегије.

Поред најачег и најопаснијег мафијашког клана **Кула**, који контролише део промета наркотика из Турске, шверцује оружје и илегалне избеглице у Италију, породица **Абази** се бави шверцом дроге и оружја, док фис **Борици** сарађује са италијанским криминалним бандама укљученим у нелегални промет дроге и проституцију. Занимљив је састав групе **Брокај**, која се бави кријумчарењем дроге, оружја и проституцијом, а чине је бивши политичари и припадници некадашње тајне службе Сигурими.

Такође, на овом подручју организовано делују и групе Хакљај, Керкику, Цауши, Шеху, Каками и Хасани.

Иако су и раније, тадашње комунистичке власти у Републици Албанији отворено испољавале територијалне претензије, пре свега, према подручју Ким, оружане активности ОВК отворено је подржала влада у Тирани.

У том периоду, Албанија је била логистичка база за терористе са Космета, као и фреквентно транзитно подручје за шверц оружја, дроге и акцизне робе.

За време грађанских нереда у Албанији, 1997. године, велика количина оружја и муниције изнета је из складишта албанске војске и пренета, у значајној мери, у Македонију и на Ким.⁴⁸ Оружје из Албаније најчешће је, по веома ниским ценама, продавано на црном тржишту у Јунику и Ђаковици. Због лаке доступности овог оружја грађанима, створени су додатни повољни услови, како за ескалацију тероризма на овом подручју, тако и за развој свих облика криминала, укључујући и форму његовог организованог деловања.⁴⁹

По окончању оружаних сукоба на Ким, према наводима званичника МУП-а Албаније, најтраженији криминалци из ове земље прешли су на територију Ким, како би избегли хапшења. Из тог разлога, велики број кривичних дела на територији Ким може се приписати држављанима Републике Албаније, који се, често, обрачунају и са криминалним групама Албанаца са Ким.

Сукоб на Косову и Метохији, као и проблем избеглица у Албанији, резултирао је великим приливом финансијске помоћи са Запада. Албански организовани криминал, са својим везама у државним властима Албаније, имао је велике користи од ових средстава, која су процењена на око 163 милиона долара.

---

⁴⁸ Према подацима којима располаже Интерпол, ради се о 38.000 пиштоља, 226.000 калашњикова, 25.000 аутоматских пушака, 2.400 противтенковских ракетних баџача, 3.500.000 ручних граната, 3.600 тona експлозива. Иако групе организованог криминала вероватно нису биле у могућности да "контролишу" ситуацију, оцена је стручњака из Интерпola да су оне профитирале из овог хаоса, тако што су прибавиле велике количине оружја. По њиховом мишљењу, пре слома финансијских пирамида, око 500-800 милиона долара било је трансферисано на рачуне италијанских криминалних организација и њихових албанских партнера, да би тај новац, потом, био реинвестиран у западним земљама.

⁴⁹ Указујући на значај борбе против организованог криминала у Албанији, Џозеф Лимпрехт, амерички амбасадор у Тирани, у изјави за Радио Слободна Европа, јуна 2002. године, истакао је неопходност пресецања канала за трговину дрогом, оружјем, женама и децом, јер они могу бити коришћени и од стране терориста.

5. Улога албанске емиграције

Албанска емиграција у Швајцарској, Немачкој, Белгији, Холандији, као и САД, деловала је преко више илегалних екстремних организација, које су регрутоваље Албанце и упућивале их на Ким, ради приступања ОВК, док су поједине организовале, на територији наведених земаља и у Албанији, центре за војну и терористичку обуку већ регрутованих лица.

Албанска емиграција у Швајцарској, посебно водећи припадници бивше ОВК и НПК, финансира и новије активности терориста на југу Србије и у Македонији.

Деловање албанске емиграције огледа се у прикупљању значајних финансијских средстава, неопходних за снабдевање терористичких група наоружањем и опремом. Новац се прикупља организовано, давањем прилога директно за ове намене, или уплатама за, наводно, хуманитарне потребе албанског становништва.⁵⁰ Уплаћена средстава се, преко појединих банака или илегалним каналима, пребацују у Албанију и на Ким, а у неким случајевима новац преносе "курири", што се легендира посетом породици.

У наведеним земљама, припадници албанске емиграције су изложени тортури чланова албанске мафије, са којима су присиљени да сарађују и, на тај начин, помажу тероризам на Ким, југу Србије и у Македонији.

Извештаји Интерпола указују да је један број лица која су примљена у западну Европу или северну Америку као избеглице током сукоба на Ким, пажљиво изабран од стране албанске мафије да остане у земљи домаћину и делује као будућа веза за криминалне активности.

Моћ албанске мафије је базирана на послушности фисова, односно братства. Скуп фисова, често и до 20, чини мафијашку лозу, чији је предводник, истовремено, и политички лидер.

---

⁵⁰ У једном периоду, сва средства прикупљана у албанској дијаспори за Универзитет у Тетову, преусмеравана су за потребе извођења оружаних акција терориста из ОНА. Према оцени француских аналитичара, ова средства потичу од трговине дрогом.

Албанска мафија није пирамида са једним "кумом" на врху, већ низ пирамида, са већим бројем "кумова".

Преко наведених хуманитарних фондова, утицајни и финансијски веома снажни албански мафијашки кланови "перу" новац прикупљен трговином наркотицима и другим методама и пословима мафије (уцене, рекетирање, изнуђивање). Према сазнањима Интерпола, ОВК и друге албанске групе користе софистицирану мрежу рачуна и компанија, како би прослеђивале средства. Године 1998., Немачка је замрзла два банкарска рачуна који су припадали организацији "Уједињено Косово", пошто је откривено да је један Албанац са Ким, осуђен за трговину другом, на њега депоновао неколико стотина хиљада долара.

Најпознатија институција за организовано прикупљање новца намењеног набавци оружја и опреме за терористе на Ким је фонд "Домовина зове", основан децембра 1993. године. Регистрован је у Немачкој, у оквиру Албанске демократске заједнице. Међу оснивачима фонда били су махом чланице НПК, а касније вође ОВК. Фонд има експозитуре у 12 земаља Европе и САД, а прикупљени новац раније је коришћен за обуку, опрему, наоружање и стране плаћенике ангажоване у ОВК, а делом за пропаганду и поткупљивање лобиста и утицајних група у владајућим круговима Запада.⁵¹

Евидентна повезаност рада овог фонда са шверцом оружја на Ким навела је владе поједињих западних земаља да, током 1998. године, донесу одлуку о привременој забрани његовог рада. Према процени аналитичара, Албанци у дијаспори, путем овог фонда, кроз добровољне прилоге, нелегални порез на доходак и зараду од продате дроге, пребаце годишње на Ким од 150 до 400 милиона америчких долара.

У настојању да прикупи што више финансијских средстава од албанске дијаспоре, ФНУА је, у већем броју западноевропских градова, основала филијале Албанског националног фонда, што указује и на амбицију да се формира албанска банка интернационалног статуса, која би омогућила да се капитал албанске мафије уведе у легалне токове.

---

⁵¹ Део средстава из овог фонда коришћен је и за финансирање паралелне албанске просветне и здравствене службе, које су организоване у циљу спровођења потпуног бојкота рада државних органа на Ким.

Улога албанског лобија у свету је од огромног значаја за албанске терористе, с обзиром на чињеницу да емиграцију чини близу 1,8 милиона Албанаца широм света.⁵²

Богати и угледни Албанци у земљама западне Европе и САД, поред финансијске подршке, настојали су да ОВК прикажу као национални покрет, а њене терористичке акције ослободилачком борбом албанског народа на Ким, што су, у значајној мери, и успели. На овом плану, створили су упориште код једног дела западних политичара и дипломата.

6. Панисламски фактор

Присуство радикалног исламског фактора на територији Ким потврђено је кроз активно учешће муџахедина у оружаним сукобима на Косову и Метохији, у оквиру формација ОВК, као и кроз деловање разних исламских хуманитарних организација.

На 18. исламској конференцији, одржаној у Пакистану, октобра 1998. године, албански сепаратизам на Ким окарактерисан је као цихад, чиме је читав муслимански свет позван да помогне, свим расположивим средствима, борбу "за слободу на окупираним муслиманским територијама". Позивајући се на цихад, терористичка организација Осама Бин Ладена најавила је терористичке нападе против "неверника", односно Велике Британије, САД, Француске, Израела, Русије, Индије и Србије.

О присуству радикалног ислама на Ким говори подatak да је, током 1995. године, Осама Бин Ладен боравио у Албанији, као гост тадашњег председника Салија Берише, када су формиране базе за логистичку и финансијску подршку организацији Ал Каида и успостављене њене ћелије на подручју Ким. Поред Бин Ладена, наведеном састанку су присуствовали Башким Газидеда, бивши шеф тајне полиције Албаније, Хашим Таћи и Рамуш Харадинај. Том приликом, Башким Газидеда је изабран за једног од руководилаца Ал Каиде за подручје Балкана.⁵³

---

⁵² Процењује се да је, 2000. године, бројност албанске дијаспоре изгледала овако: САД и Канада 500.000, Грчка 500.000, Немачка 400.000, Швајцарска 200.000, Турска 65.000, Шведска 40.000, Велика Британија 30.000, Белгија 25.000, Француска 20.000.

⁵³ Позивајући се на највише представнике македонских безбедносних снага, лист "Washington Times" је, 22. јуна 2001. године, у тексту под насловом "Бин Ладенови нови специјални изасланици", објавио да је Осама Бин Ладен један од најзначајнијих финансијера ОНА, те да је, до наведеног периода, за потребе ове организације, дао 6 до 7 милиона долара.

Сенатор Пат Робертс, председник Комисије за безбедност Сената, изјавио је да САД поседују доказе о повезаности ОВК са Осамом Бин Ladenом, као и о укључености припадника ОВК у илегалну трговину дрогом.

Обавештајни кругови у Албанији потврђују снажно присуство Бин Ladenове мреже у овој земљи, као и постојање њихових планова за нападе на америчке држављане и објекте. Исти извори су потврдили и присуство четири групе "ратника цихада" (из Египта, Саудијске Арабије, Алжира, Туниса и Судана) на северу Албаније и њихово учешће у сукобима на Ким, у редовима ОВК.⁵⁴

Фанатични исламски борци из Авганистана, Алжира, Египта, Чеченије, Ирана и других земаља били су укључени у командне саставе штабова ОВК на Ким. У одређеним случајевима, ова радикално оријентисана и високо професионално обучена лица, формирала су самосталне јединице ангажоване на специјалним борбеним и тактичким задацима. Непосредно су учествовали у освајању и чишћењу терена, киднаповању грађана и припадника полиције, сировим мучењима и ликвидацијама. Такође су били ангажовани и као инструктори специјалистичке обуке неких формација ОВК.

Године 1998., Стејт департмент је ОВК ставио на листу терористичких организација, констатујући да се њене операције финансирају новцем из међународне трговине хероином и позајмица исламских земаља и појединаца, међу којима је, наводно, био и Осама бин Laden. Према наводима стручњака из Интерпола, друга веза са Бин Ladenом је чињеница да је Мухамед ал Завахири, брат др Ајмана ал Завахирија, лидера организације Египатски цихад и идеолога Ал Каиде, предводио елитну јединицу ОВК за време сукоба на Ким.⁵⁵

На подручју Дренице, у саставу ОВК, од маја до краја јула 1998. године, деловала је комбинована муџахединска јединица "Абу

---

⁵⁴ "Sunday Times", 29. новембар 1998. године.

⁵⁵ Излагање пред Конгресом САД Ралфа Мучкеа, помоћника директора Криминалистично-обавештајне управе Интерпола, 13. децембра 2000. године, на тему "Опасност од ширења организованог криминала, трговине наркотицима и тероризма".

Бекир Сидик", којом је командовао Екрем Авдија, из Косовске Митровице.

Активности јединице "Абу Бекир Сидик", набавку и илегално допремање оружја, финансирале су организације из Зенице (БиХ), "Исламски балкански центар" и Активна исламска омладина (АИО).⁵⁶

У саставу поменуте јединице било је 115 муџахедина, међу њима око 40 страних држављана (10 из Саудијске Арабије, 2 из Египта, 4 из Албаније, 2 из Енглеске и по један из Ирске и Шкотске, а остали су били држављани Македоније и БиХ).⁵⁷

Већи број припадника јединице "Абу Бекир Сидик", албанске народности, након одлуке да се јединица расформира, вратио се у своја места пребивалишта на територији Ким, док је друга група покушала да пређе на територију Албаније. Том приликом, августа 1998. године, од стране органа безбедности Републике Србије, ухапшени су Екрем Авдија, Шпенд Коприва и Неџмедин Лауша, а потом и остали припадници муџахединске јединице. Због терористичког деловања, осуђени су на вишегодишње затворске казне, али је, 2001. године, цела група амнистирана под притиском међународне заједнице.

Убрзо по изласку из затвора, Екрем Авдија је наставио да води организацију "Косовски исламски биро", која је, временом, проширила опсег свог рада, оснивањем бројних испостава у свим већим градовима Косова и Метохије, да би, убрзо, реактивирао групу муџахедина под истим називом - "Абу Бекир Сидик", са седиштем у јужном делу Косовске Митровице.

---

⁵⁶ Абдулах Духајман, из Саудијске Арабије, оснивач је и руководилац "Исламског балканског центра" у Зеници. Поменuti Центар основан је по угледу на невладину организацију "Светски биро за исламски позив", са седиштем у Ријаду, а која се финансира путем донација богатих пословних људи из Саудијске Арабије. Активности "Светског бироа за исламски позив", организације коју је, такође, основао Абдулах Духајман, усмерене су на пропагирање и позивање муслимана на цихад. Током оружаних сукоба у БиХ, Духајман је, у саставу јединице "Ел-муџахид" активно учествовао у борбама. У контакту је са исламском терористичком организацијом "Муслиманска браћа", а постоје индиције да сарађује и са Осамом Бин Ладеном (извесна, непроверена сазнања указују да би иза имена Абдулаха Духајмана могао да се крије лично Осама Бин Ладен).

⁵⁷ Јединица "Абу Бекир Сидик" располагала је аутоматским пушкама југословенске, кинеске и руске производње, оружјем са снајперским нишаном, као и бацачима граната калибра 40 mm, ручним бацачима, зольама, лаким и тешким митраљезима, ручним бомбама и другим наоружањем.

Поред тога, у активностима ОНА у Македонији учествовало је око 150 муџахедина из Саудијске Арабије, Авганистана, Босне и Херцеговине и Турске, као и из Албаније, Македоније и са Ким, који су раније живели у арапским земљама, где су и обучавани. Подаци о томе потврђени су приликом хапшења Седуле Муратија, припадника јединице "Исмет Јашари", која је дејствовала на подручју Куманова и Липкова. Пребацивање муџахедина са Ким на територију Македоније организовао је, поред осталих, Даут Харадинај.⁵⁸

Под легендом хуманитарног рада, организација "Al-Haramain", са седиштем у Призрену, илегално транспортује оружје, учествује у обучавању и финансирању терориста и пружању логистичке подршке екстремно оријентисаним Албанцима на Ким и у Македонији. Највећи део новчаних средстава за финансирање ове организације долази из Саудијске Арабије.

"Саудијска здружене помоћ за Косово" је организација која обезбеђује наоружање за припаднике АНА. Једанаест чланова ове организације ухапшено је од стране КФОР због повезаности са међународном терористичком организацијом Ал Каида.

"Светски фонд помоћи" је невладина организација, са фондом од милион америчких долара годишње, а финансирају је исламске земље. Руководилац канцеларије ове организације на Ким и још двојица активиста ухапшени су од стране КФОР, због сумње да се баве терористичком активношћу.⁵⁹

---

⁵⁸ Британски "Sunday Times" је, позивајући се на албанске обавештајне изворе, навео да је Бин Ладенова мрежа организована у Албанији, са намером да одатле изводи акције у Европи. Поменута служба проценује да се један број терориста већ инфильтрирао у поједине европске земље, преко канала за илегалне миграције.

Аналитичари наводе да је овај регион стратешки важан Бин Ладену и његовим следбеницима, због могућности остваривања контроле над нафтovодом који би требало да споји Бугарску са лукама у Албанији. На тај начин, Бин Ладен би имао могућност да контролише њену дистрибуцију у САД.

⁵⁹ Међународна невладина организација "Amnesty International", почетком 2001. године, објавила је да су у једној од акција КФОР ухапшени ирачки држављани, представници хуманитарне организације "Global Relief Foundation", Ахмад Саид и Абдул Рагиз, због сумње да су повезани са међународном терористичком мрежом Ал Каида. С тим у вези, Џорџ Робертсон, генерални секретар НАТО, изјавио је да се "инфилтрација исламског тероризма, најчешће, врши преко исламских хуманитарних организација".

Поједини представници хуманитарне организације "Ел Цила" представљају главну везу између исламских земаља и терориста на југу Србије, Ким и у Македонији, бавећи се регрутовањем и пребацивањем терориста на Ким и југ Србије.

Испоставама хуманитарне организације "Igasa", у Скопљу и Загребу, руководе алжирски држављани Абу Мухамед и Џамел Ламрани, звани "Абу Мусаб", који је, за време оружаних сукоба на Косову и Метохији, био један од инструктора јединице "Абу Бекир Сидик". Обојица су, својевремено, студирали у Београду, где су, почетком деведесетих, ухапшени као припадници верско-терористичке организације "Фронт исламског спаса". Организација је, заједно са исламским покретом отпора "Хамас", односно радикалним крилом организације "Муслиманска браћа", окупљала студенте из Судана, Алжира, Палестине и Египта.

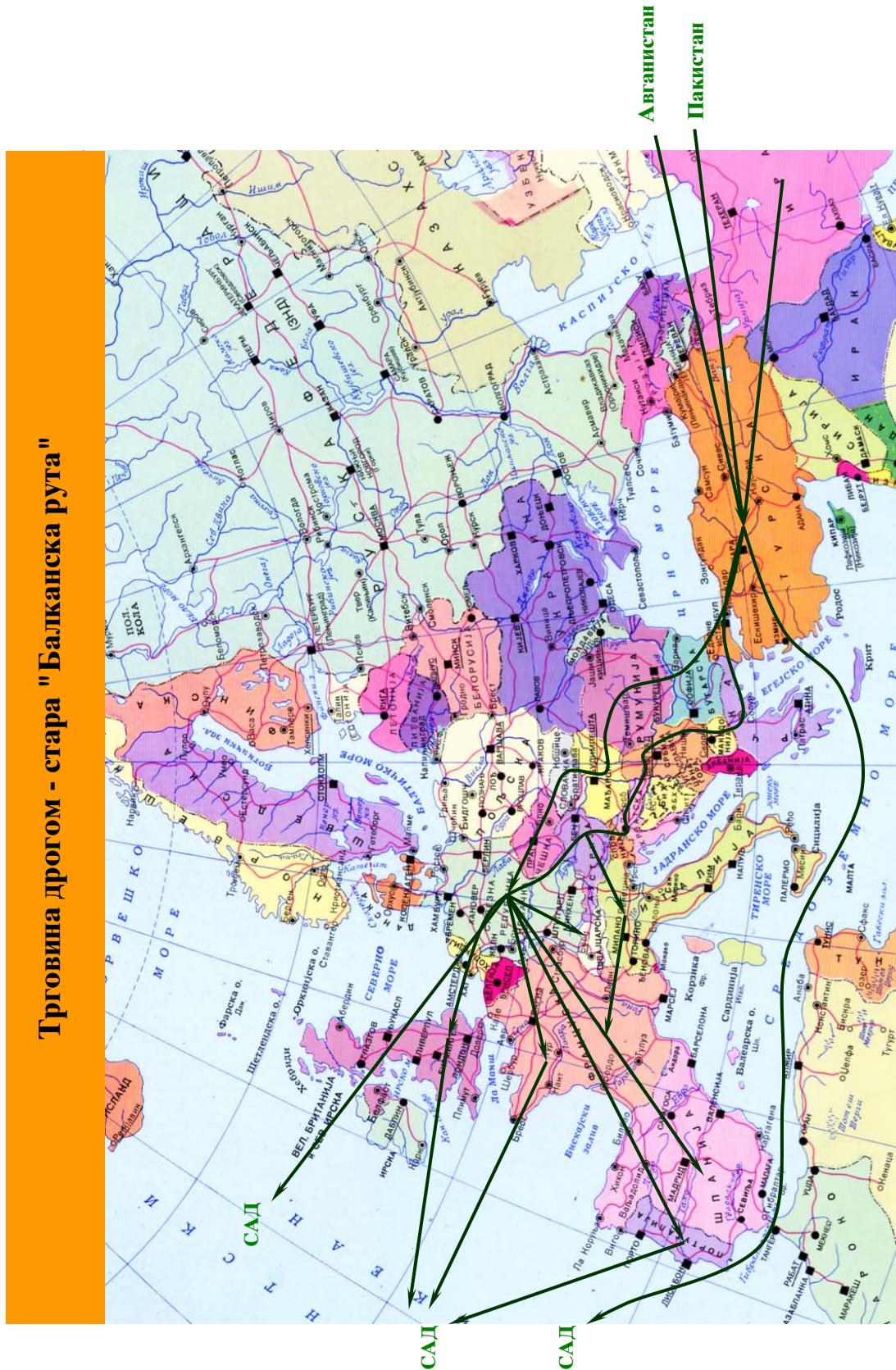
Послове које је, у ранијем периоду, обављала хуманитарна организација "Islamic Relief", преузеле су две исламске организације "Humanitarian Islamic Fundation", из Саудијске Арабије и "Цветови Бин Ладена".⁶⁰ "Islamic Relief" је, у дужем периоду, регрутовала децу без родитеља албанске народности са подручја Ким, како би од њих створила групе за вршење самоубилачких терористичких акција. Регрутација деце вршена је у хотелу "Лион" у Урошевцу, који се налази у непосредној близини просторија ове организације. Након напада САД на Ирак, дошло је до наглог смањења броја радника у организацији.⁶¹

---

⁶⁰ Реч је о новоформираној и нелегалној организацији, којој и сам назив даје терористички предзнак.

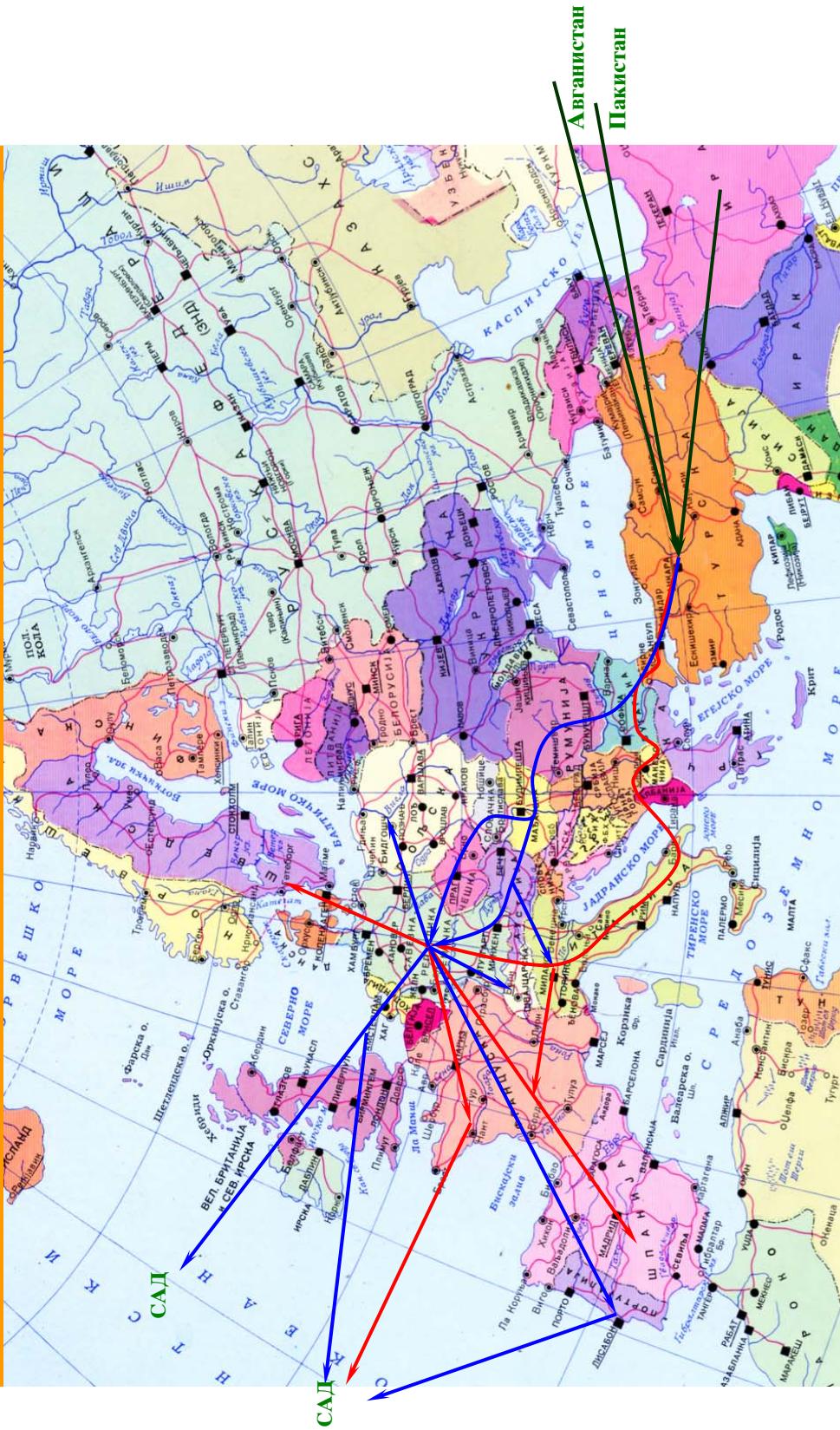
⁶¹ У марту 2000. године, BBC је известио да је КФОР извршио претрес канцеларија организације "Islamic Relief", јер је од америчких званичника добио информацију да је она, можда, повезана са Бин Ладеном. Поменута организација је одлучно одбацила такве оптужбе.

Трговина дрогом - стара "Балканска рута"

Мапа 10.

"Алтернативне руте" трговине дрогом

Мапа 11.

Легенда:

- Северна ruta (користи се за трговину украденим аутомобилима, у обрнутом смеру из западне Европе на Косово и Метохију и даље на Блиски исток)
- Јужна ruta (користи се за трговину украденим аутомобилима, у обрнутом смеру из западне Европе на Косово и Метохију и даље на Блиски исток)

Трговина људима

Легенда:

■ из Русије

■ из Молдавије

■ из Украјине

■ из Бугарске

■ из Румуније

■ финалне руте